

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVI. évfolyam

Subotica, PÉNTEK 1925 május 8.

123. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon szám: Kiadóhivatal 8-58. Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibach-palota)
Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia-Fouclare-palota)

A levegő hősei

Évekig tartó előkészítés, hetekig tartó próbálkozás után, végre felrepült Kingsbayból, a Spitzbergákból az *Anundsen-Ellsworths* expedíció két repülőgépe — az északi sark felé. *Rolls-Royce*-motorok herregnek az északi sarkvidék felett, százötven kilométeres óránkénti sebességgel hasítja a két gép a jeges levegőt s mögötte két hajó küzködik a jéghegyekkel, hogy benziennel, élelemmel és meleggel lássa el, ha szükség lesz rá, a levegő új argonautáit. Két tenyérnyi selyemdarabot visznek magukkal a hős pilóták, a levegő új Columbusai, két tenyérnyi selyemdarabot — a norvég zászlót, amikor az északi sark fölött elrepülnek, az északi sarkra le fogják dobni a norvég zászlót.

A világon folyik tovább az élet. Az apák gondtal ébrednek, kereskedők és bankárok loholnak kereset után, a diákok a kegyosztó Szentleket hívják előadás előtt segítségül, a villanyos kocsi épen úgy csilingel, mint máskor, a gyárak szirénái üvöltönek, a rollók belezúzórgok pléhmeny-dörgésüket az esti csöndbe, folyik az élet, zívajlik a lárma s zajlik az élet vásárja — ki törődik azzal, hogy ezekben az órákban száz mérföldnyi távolságra a civilizáció országútjának legutolsó odujától, melyben még ember meghúzódhatik, két repülőgép száll az északi sark felé. Ki törődik azzal az emberdzsungelben, hogy vannak emberek, akik vállalják a kifantáziálhatatlan szenvedést és vállalják a halálközvetlmet az éhséggel és faggal, csak azért, hogy egy darab selymet meglobogtassanak az északi sark felett. Az életnek meg kellene állania ennyi heroizmus, az önfeláldozásnak ilyen grandiózus csudatette előtt. Zászlókat kellene kitűznünk s processziókban járjunk, hogy valamiképpen szolidaritást tudjunk vállalni azokkal, akik a tudománnyal, a dicsőséggel és halállal vállaltak szolidaritást.

Hatvan évvel ezelőtt még otromba, nehezen mozgó léggömbök vitték el Észak felé a halálba *André*t és társait, egy negyedszázaddal ezelőtt még gőzhajóval kísérte meg *Nansen* az északi jéghegyek átörését és ma már rádióval felszerelt repülőgépekkel végtáig a tudományos érdeklődés s a nemzeti önérték az északi sark felé. Sem a tudomány eredményei, sem a nagyipari termelés nem szabadították fel az emberiséget a romantika valóságától. Csak a titkok változnak, de a titkozatosság presztízse nem. A középkort az aranycsinálás titka

foglalkoztatta, a mi korunkat a titokzatos sark. Ime, a legnagyobb szerű mozidráma perog le előttünk a végtelen hómezők vásznán. *Eddie Polok* és *Albertinok* szállnak szembe a valóságos veszedéllyel s vállalják a halálukat mindazt a megkísértést, amit a raffinált mozitechnika s a legbravurosabb rendezői ötletesség megjártathat az akrobatázzsennikkel.

S a levegő hősei nem törődnek hangos zívajjal s csöndes meditációval, a levegő hősei szállnak, szállnak egyre az északi sark felé. Előttük a ködös cél, alattuk a hónak és jégnek Szaharája s felettük a csillagos ég, mely nem engedi őket eltévedni a levegő utolsó labirintusában. *Verne* és *Jókai* fantáziáját valósítják meg — egészen az északi polusig. Azt mondják, a zseni-generációk

tehetségét, teremtő ösztönét és lelki dispozióját örökölte. Az északi sark pilótáit egész nemzedékek gyöttrő kíváncsisága, lelkesítő fantáziája és kalandvágya kényszerítették erre az utra. Az északi sark elérése — a tudomány maraton futása. Elérése az emberi fölkészültség és emberi erőfeszítés végső diadala lesz.

Az emberi szolidaritás parancsa egy pillanatra megállást parancsolna. Egy percre meg kellene állni minden munkának, minden gépnek, egy percre le kellene zárni minden hivatalt és minden üzletet. Egy pillanatra mindenkinek Észak felé kellene nézni, hogy ezer mérföldes távolságból és a megközelíthetetlen messzeségből is utána küldjék a hős repülőknél kitűknél és életükért remegő imádságos aggodalmuknak áldó-védő melegét.

Nincsic Szuboticán át Bukarestbe utazott

Janjics Voja tárgyalásai a letartóztatott Radics Istvánnal

Nincsic Momcsillo külügyminiszter csütörtökön este utazott el Szuboticán keresztül a bukaresti kisantant-konferenciára. A szuboticei állomásra hat óra ötvenöt perckor érkezett meg *Nincsic* a beogradi személyvonathoz kapcsolt szalonkocsijával. A szuboticei városi hatóságok nem értesültek a külügyminiszter érkezéséről és így a pályaudvaron senki sem jelent meg fogadtatására. A rend letartóztatásáról *Predics Bogoljub* vasúti komisszárius gondoskodott.

A vonat megérkezése után *Nincsic* kiszállt kocsijából és fogadta a vasúti komisszárius tisztelgését, majd fel-alá sétált vele a peronon a bukaresti vonatba való beszállásig. Kiséretében a feleségén kívül *Vukosevics* kabinetfőnök és *Ivkovics* sajtófőnök voltak.

A *Bácsmegyei Napló* munkatársa néhány kérdést intézett *Nincsic* külügyminiszterhez, aki az idő rövidségére való hivatkozással nem nyilatkozott, de megígérte, hogy visszafelé utaztában nyilatkozni fog a kisantant-konferencia eredményéről.

A miniszter *Predics* vasúti komisszáriustól érdeklődött többek között a magyar sajtóról és a Magyarországról befövő lapokról is. Hét óra után tizenöt perccel *Nincsic* külügyminiszter a *Simplon*-expresszrel tovább utazott Bukarest felé.

A bukaresti konferencia programja

Beogradból jelentik: A bukaresti konferencia munkaprogramjáról a kormány még mindig nem adott ki hivatalos jelentést. *Nincsic* külügyminiszter elutazása-

val a külpolitikai élet, amely az utóbbi napokban meglehetősen mozgalmas volt, teljesen elcsendesült. A beogradi lapok magánértesülései szerint a bukaresti konferencián a résztvevő államok külügyminiszterei az SHS. királyságra nézve fontos határozatokat fognak hozni, amelyek az ország belpolitikájában is éreztetni fogják hatásukat. A lapértesülések szerint a konferencia első három napján az általános politikai helyzetéről lesz szó, majd a kisantantnak Magyarországhoz való viszonyáról — elsősorban a magyar költészetével és a lefegyverzéssel kapcsolatban — fognak tárgyalni. A konferencia foglalkozik majd a kisantantnak a többi szomszédállamhoz való viszonyával, azután a speciális kérdések kerülnek szóba: Románia és Csehszlovákia, az SHS. királyság és Románia, továbbá Csehszlovákia és az SHS. királyság viszonya.

Szélső a belpolitikában

A belpolitikai életben teljes szélső uralkodik, *Pasic* Nikola miniszterelnök még nem gyógyult föl betegségéből, a parlament bizottságai és albizottságai közül egy sem tartott ülést, a képviselők legnagyobb része — tekintettel az egyhetes parlamenti szünetre — nem tartózkodik a fővárosban.

Nagyobb érdeklődésre csak a zagrebi események tarthatnak számot, ahol a Radics-párti mandátumok felülvizsgálására kiküldött parlamenti bizottság második napja folytatja már munkáját. A tulajdonképeni vizsgálat csütörtökön kezdődött, amikor a bizottság tagjai felekeztek a zagrebi tör-

vényszék elnökét és átvizsgálás céljából elkérték tőle *Mecsek* és társai ügyének aktáit, valamint *Radics István* ügyének iratait. Az akták átvizsgálását a bizottság — *Kerbler* vizsgálóbíró bevonásával — csütörtökön egész délelőtt folytatta a törvényszéki elnök szobájában. Délután Zagreb város díszközgyűlést tartott a bizottság tagjainak tiszteletére, este pedig *Pipics Milan* — *Radics István* legbizalmasabb barátja — vacsorára hívta meg a parlamenti vizsgálóbiztosokat. A bizottság pénteken folytatja munkáját.

Csütörtökön délelőtt — a vizsgálóbizottság ülésével egyidőben — *Janjics Voja* dr. volt vallásügyi miniszter, aki annakidején a Marko-jegyzőkönyv aláírása körül is nagy szerepet játszott, bizalmas tárgyalást folytatott *Radics Istvánnal* a törvényszék épületének 45-ös számú szobájában. A megbeszélésen résztvettek a Radics-párt jelenlegi vezetősége részéről *Radics Pavle*, *Nikics Simon* dr. és *Kovacevics Hica* is. A 45-ös szobában folytatott tárgyalásnak politikai körökben nagy jelentőséget tulajdonítanak, mert a horvát parasztpárt vezetőinek letartóztatása óta ez az első közvetlen érintkezés *Radics István* és a radikális-párt vezetősége között.

Bulgária Anglia kívánságára érintkezést keres a kisantanttal

Szófia jelentés szerint a bukaresti konferencián a bolgár hadsereg létszámának felemelése is szóba fog kerülni és ezért utazott *Kalkoff* külügyminiszter hirtelen Beográdba, hogy megelőzőleg tájékoztassa a bulgáriai események felől a jugoszláv külügyminisztert. *Kalkoff* már tovább utazott Rómába, onnan pedig Párisba és Londonba fog menni. Váratlan belgrádi utazása Szófiában nagy meglepetést keltett, mert az utolsó pillanatig titokban tartották.

Vasziliev Gergely kormánypárti képviselő, aki *Cankov* miniszterelnök meghitt embere, *Ljapcsev* kormánypárti képviselővel ma Bukarestbe utazik, ahol megfigyelők lesznek a kisantant konferencia idejére. *Vasziliev* egyik legjelentékenyebb politikusa Bulgáriának és Bukarestben érintkezést fog keresni a kisantant külügyminisztereivel. Állítólag az angol kormány kívánságára történik ez, mert Anglia, amely a legutolsó bolgár-jugoszláv konfliktusban a békeközvetítő szerepet játszta, siettetni, hogy Bulgária jó viszonyt teremtsen a szomszéd államokkal.

Kalkoff bolgár külügyminiszter egyébként csütörtökön reggel utazott el Beográdból. Elutazásakor a pályaudvaron megjelent *Markovics Jovan*, a külügyminiszter helyettese.

Meztelen lány holtteste a kútban

Titokzatos gyilkosság a debreceni határban

Debrecenből jelentik: Kedden reggel a debreceni határban lévő nyulási legelőn egy kútban a vasúti pályához holttestet jelezett fel.

Amikor a holttestet kiemelték, megdöbbenve látták, hogy az egy fiatal, husz-huszonkét év körüli, nagyon szép természetű leány hullója. Ruha nem volt a holttesten, amelyen semmiféle sérülés, vagy ütődés nyomát nem lehetett felfedezni. A halott nő haja, amelyet értékes csatt fogott össze, rövidre volt vágva, arcán pedig úgy torzultak el a vonások, mintha halála előtt rémületében segítségért kiáltott volna.

A csendőrijárőr a holttest kiemelése után keresni kezdte a leány ruháját, de csak egy pár női cipőt találtak a közelben, majd távolabb egy fekete blúz és papírba csomagolva három pár selyemharisnyát, a leány fehérneműjét és szoknyáját azonban nem sikerült megtalálni.

A megindított nyomozás során az egyik gazda felesége elmondta, hogy hétfőn este hat óra körül egy szép fiatal leány kérdezősködött tőle a tanya előtt, melyik út visz Alsójózsára, majd mosolyogva egy pohár vizet kért tőle. A leányon két blúz és lehérszegélyes szoknya volt és az asszony a holttestben felismerte azt a leányt, aivel ő beszélgetett.

Jelentkezett még egy ember, aki a leányt látta: egy debreceni fuvaros. Valomlásában elmondta a csendőrijárőrnek, hogy hétfőn este egy husz év körüli csinos leánnyal találkozott az országúton. A leányt kérésére felvette szekérére. Utközben a leány elmondta, hogy Hajduböszörményből jön és Debrecenbe vagy Alsójózsára megy, ahol alkalmazást szeretne kapni. Csőszös közelében, ahol a kút van, leszállt a szekérről, azzal, hogy Alsójózsára megy, mert ott mégis szivesebben vállalna állást, mint Debrecenben. A fuvaros a holttestben szintén felismerte azt a leányt, akit hosszabb időn át szekérére vitt.

Ezeknek az adatoknak az alapján a hajduböszörményi rendőrség megállapította a leány személyazonosságát. Megállapították, hogy a leány Gyulay Mária, aki az egyik hajduböszörményi vendéglőben volt alkalmazásban és három nappal ezelőtt távozott el.

Az a feltevés, hogy a pincérleány öngyilkosságot követett volna el, nem valószínű. Rejtélyessé teszi az esetet az a körülmény, hogy a holttest teljesen mez-

telen volt, továbbá, hogy ruháinak egy részét nem lehet megtalálni. A csendőrijárőrök csákllyakkal átkutatták a kút fenekét, de ez a kutatás sem járt semmi eredménnyel. Valószínű, hogy a leány kégyilkosság áldozata lett.

A nyomozást erélyesen folytatják, azonban megnehezíti azt az körülmény, hogy a kút környékét már összetapaszták a kíváncsiak és a járőrök.

A nyomor kergette a halálba az öngyilkossá lett Molnár-házaspárt

A családnak nem volt pénze a temetésre

Megirtuk, hogy Noviszadon kedden Molnár József szubotical malomraktárnok és felesége Róza közös akarattal öngyilkosságot követtek el. Molnár József nagy tisztú Frommerrel szívenlőtte feleségét, majd maga ellen fordította gyilkos fegyverét és saját szívét is keresztül lötte. Az öngyilkos házaspár a rendőrséghez címzett egyetlen levelet hagyott hátra, amelyben arra kéri a rendőrséget, hogy ne keressék a közös haláluk okát és ne nyomozzanak kilétük után sem.

A rendőrség megállapította, hogy Molnár József az öngyilkosságot megelőző estén a Kott-féle vendéglőben felülnő hosszú leveleket írt, amelyeket személyesen adott fel a postán.

Most világgossá derült a titokzatos kettős öngyilkosság indító okára. Molnár Józsefnek Sztaribecsen élő huga: Siposné Molnár Mária és Molnárénak Szentán élő huga: Vas Miklósné Biró Matilda ma jelentkeztek a noviszadi rendőrségen és bemutatták Molnár Józsefnek május 5-én hozzájuk intézett bucsuleveleit, amelyekben elviselhetetlen nyomorukkal okolják meg kétségbeesett tettüket. A levelekben elmondják, hogy eredménytelenül kerestek állást és már mindenüket, utolsó ék-

szereket, ruhadarabjaikat eladták és reménytelen helyzetükben nyultak a fegyverhez.

Ezek voltak azok a levelek, amelyeket Molnár a Kott-féle vendéglőben írt.

A házaspár husvétkor Szentán és Sztaribecsen volt látogatásban és már akkor mondták, ha nem kapnak állást, úgy megválnak az életől. Noviszadon is állást kerestek Molnárék, de akárhova fordultak, mindenütt visszautasításra találtak.

Mint hogy a halál körülményei teljesen tisztázódtak, a vizsgálóbíró az öngyilkos utolsó akaratához híven eltekintett a holttest felboncolásától. Csütörtökön délután 3 órára volt kitéve a temetés. Mint hogy a vizsgálóbíró engedélye csak délután érkezett meg, a temetést el kellett halasztani. Mikor a szertartáshoz hozzá akartak fogni, kiderült, hogy sem az öngyilkos hagyatékában nem maradt semmi érték, sem családja nem rendelkezik annyi készpénzzel, a mennyi a koporsóra és a temetésre kell. A nyomor halottait Noviszad város költségén kell tehát eltemetni. Mint hogy azonban csütörtökön délután a városházán már nem volt hivatal, a temetést péntekre halasztották.

Letartóztattak

egy dollárcsaló doktoriskasszonyt Szövőgyárat alapított az ellopott pénzből

Debrecenből jelentik: Csősz Miklós hajdudorogi gazda család címén feljelentést tett a debreceni ügyészségen dr. Adler Klára ellen. A feljelentés szerint dr. Adler Klára a múlt esztendőben Hajdudorogon nyaralt és ott megismerkedett Csőszékkel. Csakhamar megnyerte az egyszerű emberek bizalmát és rávette őket arra, hogy Amerikából kapott négyszáz dollárjukat bankban helyezték el. Csősz Miklós a leány unszolására feleségével és Adler Klárával együtt elment az egyik debreceni bankba és ott betétként elhelyezte a dollárokat. Csak otthon, Hajdudorogon vették észre azután, hogy a takarékkönyvön nem az ő nevük, hanem a doktoriskasszony neve szerepel. Dr. Adler Klára azonban megnyugtatta őket, hogy ez azért történt, mert a bankban ismerik és így jobb kamatot fizetnek.

Ez év februárjáig dr. Adler Klára pontosan küldte a kamatokat Csőszéknek a dollárok után, ekkor azonban hirtelen elmaradtak a kamatok. Csőszék nyugtalankodni kezdtek és csakhamar kiderült, hogy a dollárok már nincsenek a bankban.

Dr. Adler Klára még a múlt esztendőben kivette a bankból a dollárokat és aokkal vakmerő üzleti vállalkozásokba kezdett. Egy ideig kedvezett is neki a szerencse és a dollárok révén tekintélyes vagyont tett szert, később azonban néhány vállalkozása balul ütött ki. Így, amikor Hajdudorogban egy szövőgyárat alapított, amely ötven munkást foglalkoztatott, sehogy sem sikerültek üzleti és teljesen tönkrement, annyira, hogy alkalmazottainak kaucióját is elspekulálta. Az anyagilag teljesen tönkrement doktoriskasszony éppen el akart utazni Debrecenből, amikor a rendőrség elfogta. A rendőrségen hisztérikus kiabálásban tört ki, amikor megtudta, hogy Csőszék följelentést tettek ellene. Atkisérték az ügyészségre, ahol a vizsgálóbíró előzetes letartóztatásba helyezte.

Téli stációk

Irtó: Berényi János

Apró hurok zümmögnek, csendes, tömött zsolttárok sűrűsödnek a messzeség dudorodó halmai alatt. A napfény halkán hömpölyög, mint a sárga olaj. Kicsi szigetek, gyászos fekete pontok usznak rajta. Így látjuk, de talán nem is léteznek, talán csak a mi szomorúságunk festi őket a ringó, rojtos selyemmennyezetre. Ahogy mennek, ahogy visszafordulnak: tántorgó mélységeket hasítanak a lélek elszábadt rónaságán.

A szív rekeszeiben illatos, csöpp kacsók kótorásznak. Rég halott árnyakat simogatnak életre, rég elföld álmokat öltöztetnek mennyekző, fehér fátyolokba. Unszolják, küldik őket virágos, lassu körmenetek elrejtett ösvényeire. És ők mennek és valahol messze a vörhenyes, hanyatló dombok alján találkoznak újra a lelkünkkel. Összelelkeztünk velők, odaengedjük őket a mellünkre, beszézzük őket, mint egy szép fehér mesét.

Az élet pedig halkán álmodik és álmban is hozzánk indul és élénk teríti a szomorúság végtelen szőnyegét.

*

— Miért, miért? — kérdezed — miért? És fáj a esőnd. A némaság éhesen szur, ostromoz, szétmarcangol. A csipkerózsa lángoló piros bogycákat mutat. Olyanok, mint a vértől duzzadt kjs szívek. Fekete utak jönnek, kéri a lelkedet. Nem, nem adod. Nézed a nagy elmúlást. És csodás, hamis titkok repednek föl a vérdobban. Ez más élet, ez a nagy halál, ez a vérvesszés. Ó, mert öröm az élel nekünk és szent mozdulásra eszmélés minden másnak a halála. És jó az a puha vánkös, amit az ősz feketet alánk és

az ének, amit az éledő tél sir ki magából.

— Miért, miért? — kérdezed újra, de nem tudsz meg semmit a parancsokból. Lángok, csipő, véres, ibolyaszínű lángok bolyhosodnak körötted. Valahonnan messziről forró csillag fölpattogzását érzid meg a bőröd. A te csillagod. Muzsikája a lelkedre csorog. Vigasztalások tüze lobog rajta és átdöli megkéselt hajnalaid fekete vásznát. Aztán puha füstjébe takarja minden gondolatodat és fölviszi az égre, mint egy áldozó oltár.

Nincs sehol felelet. A könyörtelen holnap fölbérelt törvény igéivel jön az élet ünnepebe. Az erdőknél átkozott, fekete szelek baranzolnak. Még rejti őket a félelem. De ők tudják, hogy a napok az ő indulójukra lépkednek a nagy sir felé és nemsokára győzelmesen végigzuhanak a világon, belevágnak a fába, bokrokba, mint egy fényes, ferde baltacsapás.

*

A kályhalángok rólad beszélnek, királynőm. Tudom, emlékszem: egyszer már együtt voltunk. Valahol láttalak. Ugy-e, aprók voltunk mind a ketten. De azért a nevedet, drága csöpp nevedet, ő, de megértettem, édes királynőm. Délutánoként odaültem a kályhához, iskolatáblámra ezerszer és ezerszer fölirtam a te nevedet. És te mellettem álltál, kis királynőm. Mosolyogtál. Én lekapsoltam a ruhácskádat és megcsókoltam a vállad fehérségét. Sirtam is akkor, mert éreztem, hogy rossz vagyok, nagyon rossz vagyok. Mások úgy élnek, mint a testvérek. Én kilestem őket és ne mesélgetek soha. Utánuk osontam és ők csodálkoznak néztek rám. De hidd el, királynőm, soha nem vágytak egymás testéhez. És nézd: én gyilkos, vé-

res, különös hajszotód voltam. Nekem kellett volna az ajkad, kellett volna a melegséged és a lelkedbe, a te forró, piros lelkedbe szerettem volna bujni, királynőm.

Gonoszságotat megbocsásd. Mert én most arra gondolok, hogy téged elraboltak tőlem. A mesék megnyitották a kriptákat. Fekete, nehéz madarak jöttek érted. Elvittek. Ki tudja hova, ki tudja, kinek? Talán alszol a fekete várban. Mérges csókot lehelt ajkadra az átkozott herceg és attól alszol és álmodod az életedet.

Holnap elmegyek érted, alvó királynőm.

*

Estünkint vörös az ég. A felhők az erdők fölé folynak és meggyulladnak. Olyanok, mint a véres szörnyetegek. Rémségekbe ráncigálnak minket és a lelkünk menekülni szeretne a képüktől. De megfogták a szemünket, bevészelték s a sanda alkonyatok utvesziön nevetve engednek a fájó tuncatlanságba.

A rémület aranykelyhet helyez élénk. Megáldoztat. Reszkető sirásokkal itat. Félünk, bucsuzunk, de ajkunkhoz emeljük a fényes poharat.

*

Hidd el: ezerszer látlak. Eltérőzött tavaszok árnyékában állsz. Mert most mindenek visszajönnék. Összel sirtad a tavaszt, télen éget a nyár s a halál pillanatában éljük a legkegyetlenebb életet. Sárga gvertyák szirmai hajtának, virágoznak a terhes kárpitok alatt és te ibolyákra gondolsz. Gyári kúrtök szomorú rikoltása húzódik a levegő habjain és benned fölbrednek a diadalmas fehér trombiták elbűt, elaltatott énekei. Harangnyelvek verdesik a lélek kapuit halottak napjára és a husvét hajnalok

friss képe szalad a szemed elé. Ó, élet a halál: a szomorúságból lázadó emlékek megegyszer fölsistergő élete.

A barna árnyak félelmes tüzekbe botlanak. Én téged idélek, érted járok, te féhérség, te álom, te megmaradt ujjongó esoda a tavasz teremő lázaiból.

*

Meg is szólítalak, hiszen tegnap volt minden. Az enyém vagy. A messzeség elveit, de az idő megőrizte. A hangodat, meleg, suttogó hangodat elhozzák az álmatlanságok. És én is beszéllek:

— Jöjj el hozzám, gyermekek leszünk újra.

— Ha elpirulok, te csodálkozni fogsz.

— Ha megfogom a kezéd: te nem húzod el.

— Szemed nézni fog az éjszakán, arcod szomorú lesz és én hinni fogom, hogy holnap egymás karjaiban leszünk és megjön az, amiről én semmit sem tudok, de mégis várok.

— Ha a kiskapu megzörren, én meg rázkódom. Szívem elájul, mert azt hiszem te jössz megvigasztalni azt, aki a kályha tüzebe néz és a te piros szoknyádat látja a lángokban.

— Simi is fogunk és a tüzre jobban tavaszban egymás mellett felszünk és én lassan végighuzom a kezemet a te arcodon, mert még sohasem érintettelek és nem ismerem a tested puhaságát.

*

Éjfélkor pedig nehéz hajókat visz a sötétség. Az utak szegélyén aranytilliomok bolyognak. Jön a hold. Hideg, döcögő muzsika hozza. Ezüst fátyolt bontogat. Betakarja az álmatlan völgyeket. Benéz az ablakunkon. Ezüstös, fényes, nagy töviseket szur a homlokunk köré. Aztán megsirat és szegénytelen elvándorol az ablak alól.

KISEBBSÉGI ÉLET

•••

A szlovenszói keresztényszocialista párt belső válságáról érdekes cikket írt a szlovenszói Magyarország egyik tekintélyes vezetője, **Flachbart Ernő dr.** A figyelemreméltó cikkben Flachbart ismerteti a keresztényszocialista párt hat esztendő működését, majd rátérve a jelenlegi válságra a következőket írja: „A keresztényszocialista párt addig egy lépéssel sem haladt előre a kibontakozás felé. Nem arra gondoltok, mintha a párt híveinek körében nem tisztázódott volna már eléggé a nézetek és nem alakult volna ki egy általános fel fogás, amely előbb-utóbb a gyakorlatban is diadalhaskodni fog. A keresztényszocialista pártban — ma már meg lehet állapítani — a túlnyomó nagy többség a mai elnökség elítélését, a radikális rendszerváltozást, az egész garnitúra kicserélését és egy újabb, tisztultabb légkör kialakulását követeli. A különféle járási, városi és községi szervezetek gyűlésein ez a kívánság hangzik fel elemi erővel és a pártnak ma minden valaminegyi, nagyobb, politikai, társadalmi és erkölcsi súlyt képviselő egyénisége nyíltan kifejezésre is hozta ebbeli meggyőződését. Hogy a párt vezetése nem maradhat meg azok kezében, akiknek működése oly nagyfokú bizalmatlanságot váltott ki a legszélesebb körökben, azt ma a párt erősebb és értékesebb szárnya hangoztatja és ebben egyetért vele a főbb ellenzéki párt is, amely — anélkül, hogy be akarna avatkozni a testvérpárt belső ügyeibe — természetesen szívesen látná azok távozását, akik okozói voltak annak, hogy a szlovenszói és ruszinszói ellenzéki pártok szövetségének oly feltétlenül szükséges együttműködése ötöd-fél esztendő óta a terméketlen személyi és párt harcok, a kökényesek és bukás-csolások hosszú lánca miatt volt.”

*

Az erdélyi magyar egyházak Anghelescu iskolarendelvényének hatása alatt a legközelebbi ülést tartanak, amelyen foglalkozni fognak a magyar iskolák megmentésének kérdésével. Az egyházak valószínűleg azt is elhatározzák, hogy a magánoktatási javaslat eltörléséért nemcsak a parlament két házához, hanem a királyhoz is kérelemmel fordulnak.

*

Csik-vármegye tizenhárom hatósági orvosát még a múlt év októberében berendelték Bacouba, ahol egy bizottság előtt hosszadalmas és fárasztó román nyelvi vizsgát tettek. A nagyrészt idősebb, tekintélyes vármegyei orvosok örömmel estek túl a késői vizsgán és örömlük még fokozódott akkor, amikor a vármegyei főorvos egy hónap múlva értesítette őket: a vizsgáztató bizottság elnöke nagyon meg volt elégedve a hatósági orvosok felkészültségével. Most, május elején, keserű meglepetés érte az orvosokat: értesítették őket, hogy a múlt év októberében megtartott nyelvi vizsgájuk nem sikerült és új vizsgát kell tenniük, ha az állam szolgálatában akarna maradni. Az új vizsgát ismét Bacouban tartják meg május 15-én, az orvosoknak tehát összesen tizenöt napjuk van, hogy elkészülhessenek a bacoui vizsgára.

*

A román közigazgatási törvényjavaslat kamarai vitája során felszólalt **Sándor József** magyar képviselő is, aki több mint hatórás beszédében fejtette ki a javaslatlall szembeni álláspontját. — Az állami élet alapja — mondotta többek közt — a helyes közigazgatás és igazságszolgáltatás. Ez áll az egységes nyelvű államra, de még inkább egy olyan államra, mint Románia, ahol a lakosság harminc százaléka kisebbség. A heterjesztett javaslatnak az a hibája, hogy a jó közigazgatás előfeltételét: az autonómiát megsemmisíti. A polgármestert választják, de a tanácsban résztvevő állami hivatalnokok majorizálják a tanácsot. A tanács és a bizottság hatásköre minimális a mindenható prefekt és

polgármester mellett, akiket a miniszter nevez ki. A polgármester minden fegyelm nélkül elejtheti a tanács kétharmadrésztét. A kisebbségeknek ilyen körülmények között semmi szerepük nem lehet a községek és városok vezetésében. A javaslat értelmében a 22 erdélyi vármegyében csak 151 magyar és 46 német, 40 városban pedig csak 202 magyar és

86 német juthat be a bizottságokba. A kormány szerint a község nem autonóm, hanem automat, nem autoadminisztráció, hanem autokrácia, nem decentralizál, hanem földarabol, nem unifikál, hanem uniformizál, nem szabad intézmény, hanem csak járom és gyámködés. A magyar képviselő kamarai felolvasásának nagy sikere volt.

Ausztriát felveszik a kisantantba

A bukaresti konferencia szenzációja

Bukarestből jelentik: A felhívatalos **Viitorul** legutóbbi száma azt a hírt közli, hogy **Duca** román külügyminiszter a kisantant küszöbön álló értekezletén javaslatot fog tenni az osztrák probléma megoldására. A javaslat szerint a kisantant államainak kormányai közös jegyzéket intéznének az osztrák kormányhoz, amelyet felszólítanak, hogy lépjen be a kisantantba.

Diplomáciai körökben hirt jár, hogy ezt a javaslatot a nyugati

hatalmakkal egyetértésben teszik meg és ennek célja az, hogy a Németországhoz való csatlakozási mozgalomnak Ausztriában véget vessenek.

A **Viitorul**-nak ez a közleménye Bécsben nagy meglepetést keltett. A kisantant ajánlatával szemben tartózkodó az álláspont, mert egyelőre nem tudják, hogy a Németországhoz való csatlakozás reális értékével szemben mit jelent az osztrákokra nézve a kisantant ajánlata?

Hindenburg megválasztása ellen óvást emeltek a szocialisták

A vidéki földbirtokosok erőszakkal kényszerítették cselédeiket, hogy Hindenburgra szavazzanak

Berlinből jelentik: A szociáldemokratapárt bejelentette, hogy **Hindenburgnak** a német köztársaság elnökévé történt megválasztása ellen óvást emel azon az alapon, hogy a választás során számos szabálytalanság történt és ezek a szabálytalanságok tették lehetővé, hogy Hindenburg 900.000 szótöbbséggel a német birodalom elnöke lett. A szociáldemokraták a választás érvénytelenítését követelik, mert — mint beadványukban bebizonyítják — a vidéki kerületekben a jobboldaliak terrort fejtettek ki, a földbirtokosok erőszakkal kényszerítették alkalmazottaikat és cselédeiket, hogy Hindenburgra adják le szavazataikat, sőt az is megtörtént, hogy tömegesen szavaztak olyanok, akiknek nincs választó-joguk. Ezek a sza-

bálytalanságok a szociáldemokraták szerint lényegesen elősegítették a jobboldal győzelmét. A szociáldemokraták óvását külön bizottság veszi tárgyalás alá, amely május nyolcadikán ül össze.

A köztársasági szervezetek egyébként elhatározták, hogy nem jelennek meg Hindenburg bevonulására előkészített ünnepélyeken. A fekete-vörös-arany birodalmi lobogó szövetségének elnöke, **Hörsing** több lapban cikket tett közzé, amelyben kijelentete, hogy kül- és belpolitikai okokból lehetetlen, hogy a szövetség résztvegyen abban a nagyszabású hódoló felvonulásban, amelyet a fekete-fehér-vörös szövetségek **Hindenburg birodalmi elnök Berlinbe való bevonulása napján terveznek.**

Éles támadások a román kamarában a Bratianu-kormány ellen

A nemzeti párt fuzionált Jorgáékkal

Bukarestből jelentik: A kamara csütörtöki ülését továbbra is a csendőrzők által Besszarábiában bántalmazott **Pan Halippa** parasztpárti képviselő esete foglalkoztatta. Az ügynek eddigi következménye, hogy a nemzeti párt fuzionált a Jorga-féle néppárttal, amellyel együtt veszi fel a küzdelmet a Bratianu-kormány ellen.

A csütörtöki ülésen **Lupu** parasztpárti képviselő válaszolt **Bratianu** miniszterelnök szerdai beszédére, amelyben a parasztpártot moszkvai összeköttetésekkel gyanúsította meg. **Lupu** tiltakozott a vádak ellen, amelyekkel a kormány nem tud bizonyítani. Ezzel nem fog bennünket a kormány megfélemlíteni — mondotta. — A kormány provokálja a népet és a parasztpártot, amely rengeteget szenved, nem tűri a csendőrkék rémuralmát.

Bratianu miniszterelnök mosolyog.

Lupu: Az ön mosolya azt bizonyítja, hogy nincs érzéke a nép szenvedéséi iránt. Ön törvényen kívül helyez bennünket. Azt várja,

hogy mi hasonlóképpen válaszoljunk?

Jorga Miklós felszólalásában hangsúlyozta, hogy **Bratianu szerdai beszéde csak a kormány tehetetlenségét bizonyítja.** Kiderült, hogy a képviselőknek nincs joguk választóik sorsával törődni. Tudja, hogy a kormány helyzete nehéz a csendőrséggel szemben, amely a legfőbb hatalmat ragadta a kezébe. Türelmetlen, hogy a megvert **Pau Halippa** semmiféle elégtételt nem kap, holott nagy érdemei vannak Besszarábiának Romániához való csatlakozása körül. **Olyan kormány uralkodik ma az országban — mondotta — amely panamákból tartja lenn magát.** Addig fogunk küzdeni, amíg a jelenlegi kormány át nem adja a helyét egy becsületes törvényisztező kormánynak.

Óriási lelkesedéssel fogadta az ellenzék **Jorga** beszédét és a percekig tartó éljenzés közben **Jorga** és **Lupu** összecsókolóztak.

Bratianu miniszterelnök csak röviden válaszolt a támadásokra és kijelentette, hogy a politikában hi-

ba kérnek bizonyítékokat, elég ha tudják egy pártól, hogy hajlandóság van benne a Moszkvával való együttműködésre.

A kamara ülése állandó incidensek közepett ért véget.

A fegyverkezés

„Minden államnak nemcsak joga, hanem kötelessége is, hogy fegyverkezzen!”

A francia kiküldött nyilatkozata a genfi fegyverkereskedelmi konferencián

Genéből jelentik: A nemzetközi fegyverkereskedelem ellenőrzése tárgyában összeült konferencia tanácskozásain **Dondramisz** (Cserögország) kijelentette, hogy kormánya mindent meg óhajt tenni a béke érdekében, de a lefegyverzési javaslatok a nagy államoknak nagy szabadságokat hagynak, míg a kis államokat szigorúan ellenőrzik. Ez az állapot nem felel meg az igazságoknak.

Paul-Boncour francia kiküldött ismertette a francia kormány álláspontját. Hangsúlyozta, hogy a konferencia a biztonsági probléma különböző oldalainak csak egyikét érinti. **Minden államnak az a joga, hogy fegyverkezzen, vitán kívül marad.** Az Európában és az egész világon uralkodó bizonytalanság folytán minden államnak nemcsak joga, hanem kötelessége is, hogy föl legyen fegyverkezve. A fegyverkereskedelem azonban nyilvános ügyvé minősítettnek. Ezáltal a titkos fegyverkezéseket óhajtják megakadályozni. Az államok felelősek lennének azért, ha polgáraik fegyvert szállítanak más országokba.

Eckhardt követ német kiküldött, a németek szíves fogadtatásáért köszönetet mondott az értekezletnek.

Anglia

a leszerelés ellenében hajlandó kiűriteni a kölni zónát

Ellentétek Anglia és Franciaország között

Párisból jelentik: A francia politikai körök szerint koraj az a hír, hogy az angol és a francia kormány között létrejött a megegyezés a Németország lefegyverzése, illetve a kölni zóna kiűritése tárgyában. Berlinbe küldendő jegyzékre nézve. Igaz azonban, hogy az angol kormány azt ajánlotta a francia kormánynak, hogy a választójegyzékben, amelyet a lehető legrövidebben kellene megfogalmazni, sorolják fel azokat a mulasztásokat, amelyeket a Németországban működő katonai ellenőrző bizottság kétségtelenül megállapított és adják tudtára Németországnak, hogy amennyiben a leszerelés terén elkövetett mulasztásait jóváteszi, azonnal kiűritik a kölni zónát, sőt a nemzetközi ellenőrző bizottságot is megszüntetik és az ellenőrzést a genfi népszövetség megfelelő szervére bizzák. A francia kormány kifogásokat emel az ellen, hogy ne állapítsák meg a leszerelés terén tett német mulasztások jóvátételének határidejét, azonban az angolok siettetni akarják a leszerelést, kilátásba helyezvén, hogy minél gyorsabban történik meg ez, annál hamarabb ürítik ki a kölni zónát.

A **Matin** jelentése szerint **Chamberlain** külügyminiszter az angol alsóházban több kérdésre kijelentette, hogy véleménye szerint a szövetségesek rövidesen jegyzéket nyújtanak át Németországnak, amelyhez jelentést mellékelnek a német mulasztások részleteiről.

A bajmoki gyermekrontó tanítót

elmeorvóintézetbe szállítják

Az ítélet a bizonyítás kiegészítését rendelte el

Sesevics Szima, bajmoki elemi iskolai tanító ellen múlt év május havában azt a vádat emelték, hogy erkölestelen merényletet követett el K. A. 10 éves iskolásleány ellen, aki ennek következtében súlyos beteg lett. A súlyosan megvádolt tanító még azon a napon, a melyen a merénylet történt, nyomtalanul eltűnt Bajmokról. Tizenkét nappal ezután, — mely idő alatt Sesevics Szerbiában bujkált, — a szökésben levő tanító megjelent Szomborban a sógora lakásán, aki nyomban a rendőrségre ment és jelentést tett arról, hogy a Bajmokról eltűnt és a rendőrség által keresett Sesevics az ő lakásán tartózkodik. A rendőrség nyomban letartóztatta Sesevics Szimát és átadta a szubotikai ügyészségnek.

Sesevics bűnügyében múlt év október 20-án tartották meg a főtárgyalást a szubotikai törvényszéken. A vádlott tagadta a terhére rótt büncselekményt, de a kihallgatott tanúk súlyosan terhelő vallomást tettek ellene. Ennek alapján a törvényszék bűnösnek mondotta ki Sesevicsot és 2 évi fegyházbüntetésre ítélte, kimondva, hogy a vádlott tovább is vizsgálati fogságban marad.

Az ügy felebbezés folytán az ítélet táblához került, amely a bizonyítás kiegészítése gyanánt, elrendelte Sesevics elmeállapotának szakorvosok által megfigyelését és egyben elrendelte, hogy Sesevicsot évégből szállítsák a *stenjeváci* állami elmeorvóintézetbe.

A tábla határozata folytán Sesevics Szimát csütörtökön a szubotikai ügyészség fogházából Stenjevácra kísérték.

Német-angol háboru egy szindarab körül

A londoni sajtó élesen támadja Sternheim Wilde-drámáját

Londonból jelentik: Érdekes irodalmi vita indult meg az angol és a német újságok közt Wilde Oszkár körül. A vitára Sternheim Károly »Oskar Wilde« című drámája adott okot, amelyet Reinhardt Miksa színháza, a *Deutsches Theater* ad elő Berlinben nagy siker mellett. Sternheim ebben a drámájában teljesen Wilde Oszkár mellé áll. Hogy milyen tendencia vezeti Sternheimet, azt világosan megmondja a drámához csatolt előszavában:

— Anglia — írja — négy évszázadon át nem volt tehetségekkel megáldva. De született egy, aki egyenrangú az összes európai országok legnagyobb elméivel. Ezt a mágikus elmét Anglia egy pusztán kifogással összezsúzta. Ez egy évezred mérlegén súlyosabb terhétél, mint egy elvesztett háború.

Maga Sternheim darabja Wilde Oszkár dicsőítése. Az angol újságok — különösen a *Daily Mail* — élesen támadták emiatt a német szerzőt. Annál nagyobb ellenhatást váltott ki a Wilde-darab híre Londonban, mert az angol újságok tudósítói is beszámoltak arról, hogy a színműnek Berlinben óriási sikere volt. A törvényszéki tárgyalást ábrázoló jelenet végén, ahol az egyik szereplő az öklével fenyegeti meg az ügyészt és így kiált fel, hogy: »Gott strafe England!«, percenként taposóit és magánkívül tombolt a közönség.

Az angol újságok a berlini sajtót is hibáztatják, hogy egyik kritikus sem mutatott rá arra, hogy Wilde Oszkár magánélete nem való a színpadra. Magáról a darabról a *Daily Mail* ezuttal bizonyára nem el fogulatlan tudósítója azt jelentette a lapjának, hogy a legunalmasabb színpadi munkák egyike. A Wildet ábrázoló színész jól van maszkírozva, de

nincs sem a hangjában, sem a játékában az a varázs, amelyet Wilde Oszkár egyéniségének alakítása megkivánna. A másik főalakot, Lord Tubbyt pedig egyszerűen azzal csapja agyon a szigorú angol kritikus, hogy úgy beszél, mint egy német professzor. Ennél súlyosabbat a *Daily Mail*-ban élő emberről írni igazán alig lehet.

Azzal végzi a *Daily Mail* a támadást, hogy a darab merénylet a tisztesség és

Wilde Oszkár ellen és megfontoltan végrehajtott merénylet ama erkölcsi eszmék ellen, amelyeket a kereszténység adott Európának. Végül az angol sajtó németellenes szárnyának vezető újságja azt a megállapítást fűzte a darab berlini sikeréhez, hogy ez ékes bizonyíték amellett, hogy mennyire fejlődött már Németországban az a mozgalom, amely a keresztény erkölcsi eszmék lerázását tűzte ki céljává.

Reinitz Jakab leánya öngyilkos lett

Apjának sorsa és csalódott szerelem keserítette el

Szatmárról jelentik: Két esztendővel ezelőtt pattant ki a Reinitz-ügy és Reinitz Jakabot egy napon váratlanul letartóztatták. A letartóztatás természetesen nagyon lesújtotta a családját, de különösen súlyosan érintette legidősebb leányát, az akkor huszonegy esztendő Fannit. Két hét múlva lett volna az esküvője, de Reinitz Jakab letartóztatása után a vőlegény azt kérte, hogy halasszák el az esküvőt.

A vőlegény egyre huzta-halasztotta az esküvő új terminusának kitűzését és amikor mindig újabb gyilkossággal kezdtek vádolni jövendőbeli apósát, kijelentette, hogy ilyen körülmények között kénytelen visszalépni a házasságtól.

A füstbement házasság nagyon elkészerítette Reinitz Fannit. Anyja féltette, hogy valami meggondolatlanúságot fog követni. A rokonok azt tanácsolták, hogy jó lenne, ha a leány foglalatossá válna valamivel. Reinitz Fanni ekkor kis szatócsboltot nyitott, kora reggeltől késő estig ott dolgozott és látszólag megnyugodott. Titkon azonban egyre reménykedett, hogy a bíróság tisztázza fogja apját, szabadlábra helyezi és akkor még ő is boldog lehet.

A szatmári törvényszék azonban megsemmisítette minden reményét, amikor apját vasárnapra virradóra életfogytiglani fegyházra ítélte. A lány buskomorságba esett, szavát sem hallották az ítélet óta. Egykedvűen, fásultan szolgálta ki kis boltjában a vevőket.

Kedden délelőtt azonban hiába vártak »Fanni kisasszonyra« a vevők a kis szatócsüzletben. Az egyik vevő bement a lakásba. A kintmaradottak egy perc múlva rémes sikoltást hallottak. Berohantak ők is a lakásba: az ajtófélfára erősített kötélen függve találták Reinitz Fannit. Nyomban levágták a kötélrőt és élesztgetni kezdték. Jó időbe tellett, amíg újra élet tért a lányba, de eszméletét csak kedd este nyerte vissza.

Első szavával a volt vőlegényét említette. Valaki elment a volt vőlegényéhez és megkérte, látogasson el Fanni betegágyához. A fiatallembert meghatotta a leány tragédiája és hajlandó volt meglátogatni elhagyott jegyesét. Az orvosok azonban nem engedték be a beteghez, nehogy izgalmaknak tegyék ki. A városban úgy tudják, hogy a fiatallembert szánalomból mégis el fogja venni Reinitz Fannit.

Coolidge elnök rádió hallgatta

ötszáz mérföld távolságban elmondott beszédét

A beszélő filmről rádióra vitték az elnök szavait

Newyorkból jelentik: A mozi és a rádió történelmében precedens nélkül álló esemény játszódott le *King Features Syndicate* című újságvállalat évi közgyűlésén, amelyet a newyorki *Friars Clubban* tartottak meg. A közgyűlésen beszélő filmet mutattak be, amelyen az elnök képen és előszóval üdvözölte a megjelenteket és ugyanakkor a beszélő filmről jövő hangokat hangerősítő segítségével rádióra vitték és szétrepítették az egész országban. Coolidge elnök mérföldnyi távolságból Washingtonban végighallgatta a saját beszédét, amelyet a film számára egy héttel ezelőtt mondott el és ha történetesen bekapcsolták volna a ritka produkcióba *Yenkins* amerikai feltaláló rádiómoziját is, amit már sikeresen demonstráltak, az elnök nemesak hallhatta, hanem láthatta volna is magát a newyorki mozivászonon.

A páratlan érdekességű demonstráció *Koenigsberg* elnök beszédével kezdődött. *Koenigsberg* elmondta, hogy dr. *Lee De Forest*, a beszélő film mai, teljesen szinkronizált megoldásának feltalálója, személyesen felügyelt a film készítésére. Majd bemutatta az elnököt, akinek a képe a mozivászonon megjelent, azután ő maga is a filmre költözött és a következő pillanatban az elnök mellett jelent meg a vászonon úgy, amint egy héttel ezelőtt a jelenet a valóságban lejátszódott. Az elnök papírlapot tartott a kezében, melyről felolvasta beszédét. Mozdulatai tökéletes összhangban voltak hangjának tónusával és az egész produkció annyira tökéletes volt, hogy a hallgatóság a megfelelő hangleeresztések után ép úgy megérezte a beszédet, mintha nem a

beszélő filmről hallották volna. Az elnök beszéde foglalkozott a beszélő film különös produkciójával is és ezeket mondotta:

— A találmányok fejlődése gyorsabb a mi napjainkban, mint bármikor ezelőtt. Az, aki állandóan lépést akarna tartani velünk, egyebet se csinálhatna, mint tanulmányozhatná az új és új dolgokat és csodálkozhatna rajtuk. Engedjük meg ezért azt a vallomást, hogy amikor ez a csodálatos film készült, nekem csak a legáltalánosabb fogalmaim vannak arról, hogy mechanikailag és tudományosan hogyan történik mindez. Biztosítanak azonban arról, hogy beszélő film lesz a dologból a szem és a fül számára: beszélő moziüzemet az egybegyűlt szerkesztőkhöz és kiadókhöz.

A tudományos készültség fogyatékoságának ez után az őszinte beismerése után az elnök áttért azokra a sablon-kijelentésekre, amiket ilyen alkalmakkor az államról, az alkotmányról, a polgárságról és a kormányról szokás mondani. Beszédét hatalmasan megtapsolták és mert a tapsokat is továbbította a rádió, az elnök nyugárt fültanuja volt Washingtonban annak a hatásnak is, amit egy héttel ezelőtt felolvasott beszéde Newyorkban előidézett. A technikának ez a legújabb csodája Amerikában óriási szenzációt keltett.

Gummi füzök 350.— dinártól

Haskötő és Gradhalter

orvosi rendelésre.

Hasküző, Gyomorszerítő, Melltartó

Régi füzöket divatosra alakítottok.

Virág Leontina Aleksandrova ulica 11

A nagyfényi gyilkosság

Véres botot találtak a gyilkossággal gyanúsított lakásán

A nagyfényi csendőrség a kedden éjjel történt gyilkosság ügyében befejezte a nyomozást és a gyilkossággal gyanúsított Faragó Bélát beszállította a szubotikai ügyészség fogházába. Faragó ugyan tagadja, hogy ő követte el a gyilkosságot, azonban a csendőrség oly bizonyítékokat szerzett, amelyek rendkívül terhelőek Faragóra. A csendőrség a nyomozás folyamán megállapította, hogy a gyilkossággal gyanúsított Faragó verekedő természetű ember, aki már régóta rossz viszonyban volt Mészáros Péterrel és többször oly kijelentéseket tett, hogy Mészárosot el fogja tenni láb alól.

Kedden este a gyilkosságot megelőzően Faragó és Mészáros a faluban levő *Pressburger-féle* kocsmában boroztak, este tíz óra tájban eltávoztak. Azt még nem sikerült megállapítani, hogy Mészáros és Faragó meddig haladtak egy uton. Mészárosra Faragóék szállásától egy kilométernyire találtak rá, de az éjszakai párviadalnak nem volt szemtanúja és így Faragó ellen nincs is ténytanu vallomás. Mindamellett Faragó bűnösségét kétségtelenné tartják, mert a lakásán megtartott házkutatás alkalmával egy véres botot találtak. Valószínűleg ezzel ütötte agyon Mészárosot.

A vizsgálóbíró Faragót pénteken fogja kihallgatni.

A topolai járás

az igazságtalan adókievetések ellen Százhuszonöt millió dinár adót vetettek ki a járásra

Topoláról jelentik: A topolai járás adófizetői most kapták kézhez a jövedelem-, vagyon- és hadinyereség-adókievetéséről szóló fizetési meghagyásokat. Ezek szerint az 1924. nyarán működött adókievetőbizottság a topolai járás nyolc községére százhuszonöt millió dinár adót vetett ki. A topolai járáshoz tartozó adófizetők ezért memorandumot szerkesztettek, amelyben tiltakoznak az igazságtalan megadóztatás ellen. A memorandumot a nyolc község adófizetői most írják alá és azt dr. *Radonics Jovan*, *Sztrilics Béla* és *Markusev Milan* radikális képviselők a jövő héten nyújtják át *Stojadinovic* pénzügyminiszternek.

A memorandum rámutat arra, hogy a topolai járást mintegy 150 százalékkal súlyosabban adóztatták meg, mint a becei, kulai vagy szentai járás adófizetőit. Ennek igazolására példákat is sorol fel a memorandum. Így például a becei járásban az adókievetőbizottság az 1921. évre egy katasztrális hold föld értékét 20.000 koronában állapította meg, a topolai járásban pedig 40.000 koronában. Az igazságtalan adókievetést a topolai járás lakossága egy pénzügyi tisztviselő tulbuzgóságának tulajdonítja, aki az értékmegállapító-bizottság értékeléseit önkényesen megváltoztatta és az adókievetőbizottság tagjait megfélemlítette.

Ennek igazolására mellékelik a memorandumhoz a bizottsági tagoknak közzégyeztelt nyilatkozatát. A memorandumot aláíró adófizetők kijelentik, hogy a többi járás átlagos adókulcsát hajlandók kötelezőnek elfogadni magukra nézve is és addig is, amíg az adókievetések revíziója megtörténik, hajlandók a kivetett összegek 30—50 százalékát befizetni a pénzügyigazgatóságának, nehogy a kincsár kárt szenvedjen. A memorandum végül az 1924—25. évi költségvetési törvény 183. §-a alapján kéri az adókievetés megsemmisítését és új adókievetések elrendelését.

A szubotikai kerület radikális képviselői, akik maguk is meggyőződtek az adófizetők panaszainak jogosságáról, kilátásba helyezték, hogy az ügyben kedvező döntést fognak kieszközölni a pénzügyminiszternél.

Szeptember elején ül össze a Népszövetség Letárgyalják a döntőbíróági jegyzőkönyvet

Genfől jelentik: A népszövetségi tanács jelenlegi elnökének *Austen Chamberlain*-nak javaslatára *Sir Eric Drummond* főtárgyaló a Népszövetség legközelebbi közgyűlését szeptember 7-re Genfben hívta össze.

A közgyűlés napirendjén főleg a következő kérdések állnak: A nemzetközi konfliktusok döntőbíróági rendezésére vonatkozó jegyzőkönyv, ügyviteli jelentés a Népszövetségnek és titkárságának 1924 szeptemberétől végzett munkásságáról, a Népszövetség felügyelete mellett végrehajtott ausztriai és magyarországi szállítás, az 1924. évi szállítások végleges elintézése, az 1925-ki előirányzat megállapítása, a Népszövetség költségeinek újabb elosztása a tagállamok között, a Népszövetség közgyűlése számára építendő közgyűlési épülettel kapcsolatos hitelek esetleges jelentékeny felmentése, a tanács hat nem állandó tagjának megválasztása, esetleges új tagok felvételi kérelme.

Elutasították

Carlier kapitány perújítási kérelmét

A beogradi törvényszék határozata

Beogradból jelentik: Emlékezetes még az az izgalmas és rejtélyes bűnpör, amelynek középpontjában *Carlier* francia kapitány állt. A kapitányt az az vádolták, hogy a beogradi Palacska szálló 48. számú szobájában revolverlövésekkel megölte lakótársát, *Iselli* svájci kereskedőt. Bár abszolút bizonyítékokat a nyomozás a rejtélyes gyilkosság ügyében nem tudott produkálni és *Carlier* mindvégig tagadta a terhére rótt bűncselekményt, a beogradi törvényszék a francia kapitányt *husz évi fegyházra ítélte.*

Carlier kapitány időközben perújítási kérelemmel fordult a beogradi törvényszékhez, amely ebben az ügyben csütörtökön hirdette ki a határozatát. Eszerint a törvényszék elutasítja *Carlier* újrafelvételi kérelmét, mert a perújításra semmi okot nem lát fennforogni. *Carlier* kapitány a határozat ellen felfolyamodást jelentett be a semmitörvényszékhez.

Jogerős lett a felmentő ítélet Bogdanovics Nikola ügyében

**A subotici munkáspárti igazgató
rehabilitációja**

Annak idején nagy port vert föl Suboticián az a fegyelmi vizsgálat, amelyet a zagrebi Országos Munkásbiztosító Hivatal indított *Bogdanovics* Nikola, a subotici munkásbiztosító igazgatója ellen. Az országos hivatal egy kiküldött bizottsága különböző szabálytalanságokat állapított meg, amelyekből kifolyólag *Bogdanovics* igazgatót a zagrebi központ felfüggesztette állásából és megindította ellene a fegyelmi vizsgálatot. A heteken át folytatott vizsgálat adatait aztán a fegyelmi bizottság átadta a subotici ügyészséghez, amely vádat emelt *Bogdanovics* ellen vesztegetés címén.

A subotici törvényszék március 6-án és 7-én tárgyalta *Bogdanovics* bűnügyét és miután a vádat nem látta beigazoltnak, *Bogdanovicsot* felmentette a vád alól. Az ügyészség a felmentő ítélet ellen felebezést jelentett be. Amint Novisadról jelentik, a fő

ügyészség a subotici ügyészség felebezését visszavonta úgy, hogy a törvényszék felmentő ítélete jogerősé vált. *Bogdanovics* Nikola a bíróságtól nyert rehabilitáció alapján most már követelni fogja állásába való visszahelyezését és részben a sajtóbírósnál, részben a szociálpolitikai minisztériumban fog lépéseket tenni azok ellen,

akik őt alaptalan vádjaikkal meghurcolták.

A zagrebi központ a felmentő bírói ítélet után is le akarja folytatni a fegyelmi tárgyalást *Bogdanovics* ellen. Már április hónapban kitűzték a tárgyalást, amelyet azonban a központ bizonytalan időre elhalasztott. A tárgyalásra harminchat tanu van megidézve.

A palicsi tóba dobálják a Magyarországra küldött leveleket

Felnyitott postaszúkat halásztak ki a vízből — Hetek óta eltűnnek a postai küldemények — Lopások a subotici postán

A subotici rendőrség csütörtökön délelőtt jelentést tett, hogy Palicson egy tömött zsákot halásztak ki a vízből és amikor a zsákot felbontották, abban leveleket, pénzesleveleket és utalványokat találtak, amelyeket *Suboticiáról* adták fel Magyarországra. A rendőrségről *Pesits* Vladimir helyettes-rendőrkapitány utasítására egy detektívcsoporthoz *Palicsra* és lefoglalta a zsákot, amelyet behoztak Suboticiára.

A leletről a detektívek megállapították, hogy postaszúkat, amelyet a főpostán expedálásra készítettek el. A zsákban nagymennyiségű levél van, valamennyi felbontva, a borítékokról a helyegek letesztek, a pénzesleveleket kifosztották, majd a zsákot a tolvajok, rájuk nézve értéktelenné vált tartalmával együtt *Palicson* bedobták a vízbe.

A leveleken feltüntetett dátumról sikerült megállapítani, hogy a zsákot május negyedikén lopták el. A rendőrség ezek után azt igyekezett kideríteni, hogy ki kezelte legutoljára a postaszúkat és hogy a postahivatalból, vagy pedig már a vasut-

ról tűnt-e el. Mindenesetre gyanus az a körülmény, hogy a zsák eltűnéséről senki sem tett jelentést, holott hiányát vagy a főpostán, vagy a mozgópostán észre kellett venni, mert minden szállítmányt átvételi elismervény ellenében szokták átadni a mozgópostának.

A postai lopások egyébként már régóta folyhatnak Suboticián és nincs kizárva, hogy szervezett tolvajbanda működik, amely nemcsak az innen irányított, hanem az ide címzett küldeményeket is ellopja. Az utóbbi időben ugyanis állandó panaszok merülnek fel a közönség körében, hogy előre jelzett levelek utközben nyomtalanul eltűnnek és nem kerülnek kikézésítésre. A titokzatos postatolvajok különösen az amerikai levelekre vadásznak, amelyekben dollárt sejtene. Csak nem régen leplezték le a 2. számú postahivatalban egy tisztviselőt, aki rendszeresen fosztogatta a leveleket.

A rendőrség a titokzatos tolvajbanda után széleskörű nyomozást indított, amelynek a napokban már valószínűleg meg is lesz az eredménye.

Szilágyi bejelentette a passzivitás feladását a magyar parlamentben

Bethlen miniszterelnök nem hajlandó az ellenzék felé közeledni

Budapestről jelentik: A nemzetgyűlés csütörtöki ülésén *Szilágyi* Lajos napirend előtti felszólalásában megindokolta, hogy a vezetése alatt álló pártokivüli csoport miért adta fel a passzivitást és miért tért vissza a parlamentbe? Mindenekelőtt ismertette azokat az okokat, amelyek a demokratikus blokkot passzivitásba kényszerítették.

— Rá kell mutatnom, — mondotta — a kormánynak az ellenzékkel szemben az utóbbi hónapokban követett magatartására. Alkotmányellenes és imparlamentáris kormánynak tartjuk a Bethlen-kormányt. Konkrét tények igazolják ezt a meggyőződésünket. A kormány külpolitikai és belpolitikai téren súlyos mulasztásokat követett el. Minden okunk megvohna arra, hogy vád alá helyezési indítványt tegyünk a kormány ellen. (Élénk felzúdulás a jobboldalon, helyeslés a baloldalon.) Véleményünk szerint a kormány reakciós, politikailag elvakult, elszakított. Egyedül az a törekvése, hogy a saját uralmát pralongálja. Kormányzása, rendeleti úton való intézkedései arra vallanak, hogy fokozatosan diktatúrára törekszik ez a kormány. Különösen a miniszterelnököt hibáztatom, aki nem keresi a parlamenti békét, sőt az ellen dolgozik. A miniszterelnök provokáló nyilatkozatot tett az ellenzékkel szemben. A novemberi eseményeket is Bethlen miniszterelnök magatartása idézte elő a Házban. A miniszterelnöknek ama bizonyos törvényszéki tárgyaláson való megjelenése és ott tett vallomása kétségtelenül elég okot szolgáltatott arra, hogy azt a Házban szövegegyük.

Nemes Bertalan: Nem lehet ezt némán végighallgatni!

Szilágyi Lajos: A miniszterelnök urnak jól esett tizenöt képviselőt kivé-

teni erőszakkal a parlament épületéből. De nem akarok a novemberi eseményekkel foglalkozni és nem akarom kritika tárgyává tenni az akkor elnöklő elnök ur magatartását, mert erre nincs jogunk. Az akkor történeteket azonban úgy ítéljük meg, hogy az elnök ur nem járt el a törvény és a házszabályok szerint. A mentelmi bizottság határozata pedig inpolitikus és tulszigoru volt. A többség örült az ellenzék távozásának.

Csonos Imre kormánypárti: Ez tökéletesen igaz.

Szilágyi Lajos: Bennünket bejekényszerítették a passzivitásba. Ez a fegyver egyébként nem új a magyar politikai életben. Maga gróf Bethlen István is nyúlt ehhez a fegyverhez ellenzék képviselő korában. A parlament csonkaságával akkor nem törődött gróf Bethlen István, de nem törődött vele most sem, csupán bennünket tett érte felelőssé. A miniszterelnök urnak módja lett volna megszüntetni a parlament csonkaságát, de nem tette. Egyetlen lépést sem tett felénk. Hát ha nem jön a tisztelt miniszterelnök ur felénk, akkor mi tesszük meg ezt a lépést. De azért tesszük meg, hogy harcossunk a kormány ellen. Ha nem kellett a miniszterelnök urnak a parlamenti béke, hát legyen parlamenti harc. Kérlelhetetlen harc ennek a mostani kormányzati rendszernek a megbuktatására. Utoljára apellálunk a józan belátásra, de ha számbelleg kevesen is vagyunk, meg akarjuk állítani a többséget azon a lejtőn, amelyen az országot veszélybe sodorja. Azért térünk vissza elsősorban a parlamentbe, hogy tiltakozzunk a választójogi javaslat ellen. Tiltakozunk az ellen, hogy a nemzetgyűlés átalakítsák országgyűléssé. Az a tiszteletteljes kérésom van a miniszterelnök urhoz, méltóztassék a ja-

vaslatot visszavonni, méltóztassék a parlamenti béke útjait keresni és tessék a titkosság kérdésében az ellenzék pártok felé közeledő lépést tenni. Lehetségesnek tartom, hogy a pártközi konferenciák megállapodják egy új választójogi javaslatban.

Bethlen válasza

Gróf Bethlen István miniszterelnök válaszolt ezután Szilágyinak. Kijelentette, hogy három évvel ezelőtt már megkísérelte pártközi konferenciával megoldani a választójogi problémát. Most nem áll módjában ezt megtenni.

— Én — folytatta a miniszterelnök — bárkivel szívesen kötök békét, de eddig ez a magam részéről egyoldalú szerelem volt, amelyre viszonzást a tulajdon nem láttam. Ezen az úton, amelyen már gyakran jártam, sajnos, tovább járni nem tudok. A választójogi bizottságban a leginesszebbmő megértést mutattuk minden objektív javaslattal szemben, készséggel elfogadtuk az objektív indítványokat. Szilágyi személyes előfeszültségére most nem is válaszolok. De foglalkozni kívánok a tisztelt képviselő urnak egy érvével. Azt mondja, a képviselő ur, hogy eddig mindig azon a felfogáson volt, hogy ez a nemzetgyűlés alkotmányt adni hivatott az országnak és hogy csak az összes alkotmányjogi problémákkal harmonikában foglalkozhatik a választójoggal. Ez merő tévedés. Mi nem vagyunk alkotmányozó nemzetgyűlés. Ha elméltóztatik olvasni az 1920. évi I. t.-c. indoklását, akkor ez minden kétségen felül lesz.

Szilágyi Lajos: Megnyugtató az uralkodó családral!

Gróf Bethlen István miniszterelnök: Az alkotmányos élet visszaállítása egyik célja ennek a javaslatnak, amelyet benyújtottunk, ezért kérem, méltóztassanak azt letárgyalni. (Eljenzés a kormánypárton.)

A római affér

Ezután *Baross* János válaszolt *Hoyos* Miksa gróf felszólalására. Tiltakozott az ellen, hogy a római interparlamentaris konferencián olyan beszédet tartott volna, amelyből Magyarországra nézve kellemetlenségek származhattak volna.

— Én a drágasági vitához szoltam hozzá Rómában, — mondotta — és azt fejtettem, hogy a magyarországi drágaságnak elsősorban a trianoni békeszerződés az oka, amelynek értelmében Magyarország elvesztette uyersanyagot termelő vidékeit.

Eckhardt Tibor: Ezt kellett magánvéleménynek minősíteni? (Nagy zaj és helyeslés a fajvédőknel.)

Baross János: Az egész világon beszélnek a békeszerződések revíziójáról, csak a magyar kormány nem mer ehhez a kérdéshez hozzányulni.

Eckhardt Tibor: Az angol miniszterelnök mer.

Baross János: *Hoyos* képviselő urnak kár volt engem dezavualni. Ha francia politikus beszélhet a német békeszerződés revíziójáról, akkor az én felszólalásom sem lehetett Magyarországra nézve káros.

Baross a fajvédők zajos ünneplésben részesítették felszólalása után.

Csak a munkáspárt szónokai beszélnek az angol költségvetés vitájában

Londonból jelentik: A költségvetési vita nem vet nagy hullámokat az alsóházban. Csak a munkáspárt tagjai szólalnak fel. A munkáspárti képviselők támadják az új vámokat és a fogyasztási adók emelését, különösen a tea behozatalára rótt vámokat és adókat. Követelik, hogy a tea adóját egy pennyre szállítsák le.

Miután a többség, amely a szavazásra betódult, elvetette azt az indítványt, a munkáspárti képviselők koncentrikus támadást intéztek a *MacKenna*-vámok ellen. *Snowden* különösen arra utalt, hogy a többség és a kormány az új vámok kedvéért alkotmányos alaptörvények megdöntésétől sem riad vissza.

A JÓ VIDÉK

•••

Kényszeregyezés a hitközség jótállása mellett

A kényszeregyezési eljárást alaposan megreformálták — teljesen eltörölve azt. A bíróságok azonban az április 1-je előtt folyamatba tett kényszeregyezési eljárásokat letárgyalják s azután megszünnének az ilyen ügyek.

A haldokló kényszeregyezési eljárás során csütörtökön érdekes kényszeregyezés jött létre a szuboticei törvényszék előtt. A közadós Lupuj Sándor adai kézműárkereskedő volt. Lupuj Sándor csak hétköznapokon foglalkozik vászon és kanavász eladásával, ünnepnapokon sokkal istenebb foglalkozása van, ő az adai zsidó hitközség előmádkozója, kántora és metszője. Az adai zsidó hitközségnél az előmádkozónak nincs sok imádkozni valója, emellett még ráér kézműáru kereskedéssel is foglalkozni. Ez az utóbbi mesterség sem jövedelmezhetett valami sokat, mert Lupuj kénytelen volt fizetési képtelenségét jelenteni s kényszeregyezést kérni ön maga ellen.

Csütörtökön volt a kényszeregyezési tárgyalás a szuboticei törvényszéken. A kettős minőségű Lupuj meglehetősen alacsony kvótát ajánlott, ami nem lett volna baj, de mikor a bíró az iránt érdeklődött, hogy van-e valami vagyona, a mellyel az egyezés betartását garantálja, nemes szerénységgel kijelentette, hogy hitéletbeli tudománya s metszői jártassága egyetlen földi kincse. Az egyezés azonban mégsem hiúsult meg, mert a kritikus pillanatban felállt a hitközség elnöke s bejelentette, hogy az adai hitközség olyan határozatot hozott, hogy a kényszeregyezés betartását maga a hitközség garantálja.

A kántor-rőfös diadalmasan nézett körül, hogy ime a bíróság előtt is nyilvánvaló, mennyire megbízik benne a hitközsége.

Ily módon hitközségi garanciával létre is jött az egyezés.

Perszo nyomban akadtak kajánlelkűek, akik azt állították, hogy a hitközség megtalálja a számadását, mert biztos, hogy a kántor-rőfös üzlete fel fog lendülni. Jaj annak a menyasszonynak, aki nem az ő boltjában vásárolja a ke-lengyjét, az esküvőjén hamisan énekel. Annak a halottnak se szeretnék a bőrben lenni, akinek a családja nem a kántor boltjában szerzi be a gyászruhát — a temetésén rossz lesz a kórus.

A hitközség elnöke felháborodva tiltakozott a feltévs ellen. Az adai hitközségben nem lehet ilyen módon panamázní. A hitközség tagjai csak emberies jó érzésből vállaltak garanciát a kántorukért. Szeretik, mert szépen énekel s nem törődnek vele, hogy rőfös portékát árul. Ebbe aztán bele is lehet nyugodni.

Életfogytiglan — az örültek házában

Bejeződött a szentai gyógyszerész gyilkosa elleni büntető eljárás

Abban a különös gyilkossági bűnpörben, amelyet múlt év november 20-án tárgyalta a szuboticei törvényszék, a vádlott mellett ott állt egy láthatatlan asszony, aki mindenütt jelen volt és mégis sehohsem lehetett megtalálni, akinek szavára gyilkos fegyver által egy ember élete pusztult el... Lukics Ljubomir, 33 éves cukorgyári munkás volt a vádlottja ennek a bűnpörnek és a vád az volt ellene, hogy 1924. év július 12-én — egy szombati nap délutánján — Glücksthal Zoltán dr. gyógyszerészt, a városháza épületében levő drogeriájában revolverrel agyonlőtte.

Hosszas vizsgálat után múlt év november 20-án tartották meg ebben a bűntudatban a főtárgyalást. Idegrázóan izgalmas tárgyalás volt. A vádlott — kistármegű, vékony, sovány, becseszt arca ember — mindjárt a bűnösség kérdésénél arról kezdett beszélni, hogy egy

éve vagdalták a testét, erőszakkal remegtetik és egyszerre így kiáltott föl: »... itt kell, hogy legyen az az asszony!... » Amikor ezt mondta, szélesen kitérte mindkét karját és könnyezve nézett a menyezetre. Mikor kissé megnyugodott, elég összefüggően mondotta el a véres esemény lefolyását, majd hirtelen uíra felkiáltott, hogy vagdaliák a testét.

A bíróság a bizonyítási eljárás lefolytatása után nem hozott ítéletet, hanem azt határozta, hogy Lukics Ljubomirt megfigyelés végett a Zagreb melletti stenjeváci állami elmeorvosintézetbe szállítják.

Csütörtökön érkezett a szuboticei törvényszékhez az elmeorvosintézet vezetőségének átirata, mely szerint Lukics Ljubomir gyógyíthatatlan közveszélyes ördült és mint ilyen életfogytiglan az elmeorvosintézetben marad.

Vizsgáznak a nemzetiségi tanítók

Szláv nyelvű képesítőt kell tenni

A közoktatásügyi minisztérium rendelete értelmében azok a nemzetiségi tanítók, akik 1918. után szerzték meg a képesítést, de a nemzeti tantárgyakból még nem vizsgáltak, illetve a legutóbbi vizsgán nem feleltek meg, május hó 11-én és 12-én kötelesek vizsgát tenni Szubotícán, a tanítónőképző intézet tanári kara előtt. Amint a rendeletről kitiünik, ezek a tanítók nem csak az eddigi követelt nacionalis tantárgyakból fognak vizsgázni, hanem új szláv nyelvű képesítővizsgát kell tenniük, ami különösen azoknak a tanítóknak, akik nem bírják még teljesen a szláv nyelvet, szinte lehetetlenséget jelent.

A legutóbbi vizsgán a tanítók ötven százalékát utasították vissza, mert nem feleltek meg a követelményeknek. Remélhető azonban, hogy ha a miniszteri rendelkezés meg is nehezítette a kötelező vizsgák letelését, a vizsgálobizottság tekintettel lesz a nemzetiségi tanítók nehéz helyzetére és enyhébb megítélésben fogja őket részesíteni.

Ünnepi sátorban lakik egy kilakoltatott zsidó házaspár Beckereken

Beckerekről jelentik: Érdekes lakáshistória foglalkoztatja a beckerkieket. Pár nappal ezelőtt a zsidó szentegylet pénzbeszédőjét, Eckstein Ignácot, a rendőrség, a lakáshivatal vézése alapján, kilakoltatta lakásából. A hetvenkétéves öregember miután lakás nélkül maradt, végső szükségben a zsidó hitközség elnökéhez fordult, akét megkért, engedje át neki azt a sátrat, amelyet sátorosfőnök idején a templomudvarban szoktak felállítani. A hitközség elnöke teljesítette az öreg Eckstein kérését, aki közben valahol még szerzett egy sátrat és beköltözött sátraival és öreg párjával a zsidó szentegylet házába udvarára.

A háttérben zsidó pénzbeszédő az udvaron állította a két sátrat egymás mellé, függönyből »épített« előszobát és vízmentes panyvából tetőt borított a két sátorra. Két nap se kellett, az öreg Eckstein házaspár beköltözött az új hátlékba, amelynek csakhamar csodájára jár-tak a beckerkiek, mert a szükséglakásba Eckstein még a villanyt is bevezette. A hiba csak az, hogy a »tüzveszélyes« lakásba az öreg házaspárnak nem szabad kályhát elhelyezni és Ecksteinné nem főzhet meleg ételt az urának. A beckeriektől zsidók azonban segítenek Ecksteinéknak, kenyeret, ételt és egyéb élelmet visznek nekik, hogy semmiben szükségét ne szenvedjenek. Az öreg házaspár nem is panaszkodik. Meg a lakáshivatalra sem. Csak az aggasztja őket, hogy mi lesz októberben, amikor a sátoros ünnepre vissza kell szolgáltatniuk a sátrakat a hitközségnek.

Dráma a hajón

Egy becskerek hajóskapitány leszurta a kormányosát

Beckerekről jelentik: Az Ittke és Beckerek között közlekedő »Malo Trgce« nevű személyszállító hajón csütörtök délelőtt kellmetlen incidens történt. A hajó már Beckerek közelében járt, amikor Cseburan Mihály hajóskapitány részeg fővel veszekedést kezdett Mészáros János kormányossal.

— Alljon meg! — rendelkezett a kapitány. De a kormányos, aki látta, hogy Cseburan részeg, nem akarta a víz közepén megállítani a hajót. A részeg kapitány ekkor kés-sel iontott a kormányosra, akin több szúrás ejtett. A kormányos több sebből vérezve összerogyott és a dühgő részeg kezéből a verekedés mára összezsúrdult utasok csavarták ki a kést. A kormányos sebeit nyomban bekötötték, de a hajót súlyos sérülései miatt nem tudta tovább vezetni. A hajó órák-hosszat vesztegelt a folyó közepén, míg végül is a kormányos annyira magához tért, hogy be tudta vezetni a hajót a kikötőbe.

A részeg hajóskapitány ellen a rendőrség megindította az eljárást.

Diákok bombamerénylete az érettségi vizsgán

A vilnai gimnáziumban agyonlőtték a vizsgáztató tanárt

Varsóból jelentik: Lengyelországban valóságos merényletláz van, a mely úgy látszik elfogta a diákságot is. A vilnai lengyel gimnáziumban három diák, akiket nem bocsátottak érettségi vizsgálatra, behatolt a gimnázium nagytermébe, ahol éppen együtt volt a vizsgáló bizottság, ott több revolverlövést tettek, az egyik tanárt súlyosan megsebesítették, úgyhogy másnap meghalt. Az igazgató is megsebesült, de könnyebben.

Az egyik diák, Domanszky nevű, bombát akart ezután a tanártestület tagjaira dobni, de elcsúszott. A bomba lábához esett és rettentő pusztítást téve felrobbant. A diákok közül három nyomban meghalt, tíz súlyosan megsebesült. A városban a merénylet miatt óriási az izgalom.

Véletlenül lelőtte barátja menyasszonyát

Halálos szerencsétlenség egy szentai tanyán

Szentáról jelentik: Tragikus esemény játszódott le szerdán Kincses Pálnak Szentától tizenegy kilométerre fekvő Paphalom tanyáján.

Szerdán reggel kiment a tanyára Tóth Panni szentai tizenöt éves leány barátnőjével, Kincses Erzsékével. Délután meglátogatták őket Bergyoski György és Slavnic Milán kereskedősegédek, akik közül Bergyoski a Tóth Panni jövőjébe volt és néhány nap múlva ott volna meg az eljegyzésük.

A fiatalok edéyesen elbeszélgettek. Az előszoba falán egy vadászfegyver lógott, amit Slavnic leakasztott és játszani kezdett vele. Bergyoski figyelmeztette Slavnicot, hogy tegye le a fegyvert, mert nem tud vele bántani, de a figyelmeztetés már késő volt: a rosszul záródó fegyver elsült Slavnic kezében és a sörétek Tóth Panni mindkét szemébe, a jobb vállába és homlokába furdóltak. A szerencsétlen leány eszmélet-

lenül esett össze az előszoba padlóján.

Bergyoski a városba rohant orvosért és csakhamar megérkezett autón dr. Glücksthal Andor orvos, aki Tóth Panni sebeit bekötözte és beszállította a leányt a szentai kórházba. Tóth Panni élet és halál között lebeg. Ha sikerül is megmenteni az életnek, mindkét szeme világát el fogja veszíteni.

Slavnic Milánt a rendőrség őrizetbe vette.

Apró bűnügyek a noviszádi felelbiteli bíróság előtt

A szuboticei törvényszék 1923 október 25-én Komlós Jenő szuboticei kereskedelmi ügynököt nyolc havi fogházra ítélte, mert 1922 június 18-án a Vermes Márton szuboticei lakostól kölcsönkért télikabátot eladta és a pénzt saját céljaira fordította. Egy hónappal utóbb Vermes 3500 koronát adott Komlósnak, hogy azon részére két öltözet ruhát vegyen, de Komlós ezt a pénzt is megtartotta magának. A novisadi felelbiteli bíróság csütörtökön helybenhagyta az ítéletet.

Kozarov Koszta, novisadi szobafestő 1924 június 12-én a Teve-szálló szobaleányától egy aranyláncot és huszonöt dinárt lopott el. A novisadi törvényszék ezért Kozarovot 1924 december hó 28-án hét havi börtönre ítélte, amit a novisadi felelbiteli bíróság csütörtökön helybenhagyott.

Tatics Iván volt pacseri községi hivatalnok, 1923 november 30-án a községi pénztárából 6600 dinárt lopott, ami miatt a szuboticei törvényszék 1924 március 3-án nyolc havi börtönre ítélte. A novisadi felelbiteli bíróság csütörtökön megerősítette ezt az ítéletet.

Cicula Jakab szuboticei földművest, 1924 március 8-án a szuboticei törvényszék tizenöt napi fogházra ítélte, mert 1922 szeptember havában ismételtén súlyosan bántalmazta édes atyját, aki könnyelmű életmódja miatt szemrehányást tett fiának. A novisadi felelbiteli bíróság csütörtökön ezt az ítéletet is helybenhagyta.

Szerelem a kórházban

A vérbaj, mint enghitő körülmény

Ursics Mileva pincérlány a boszniai Bjelica faluból került Novisadra. Csak rövid ideig volt munkában, be kellett mennie a kórházba, mert régi vérbaja elhatalmasodott rajta.

Ez év január 25-ikén Ursics Mileva meglátta, hogy Micsics Katica, akit szintén vérbajjal kezeltek a kórházban, a kerítésen keresztül bizalmas beszélgetésbe merül egy katonával, aki előbb vele tartott barátságot. A szerelem betegének lelkén urrá lett a féltékenység, leszaladt az udvarba s egy éles beretvával hátba szurta riválisát. Micsics Katica a szúrás következtében még az nap meghalt. Erős felindulásban elkövetett emberölés büntette címén vont a felelősségre Ursics Milevát a noviszadi törvényszék Gomirac-tanácsa. A pincérlány azzal védekezett, hogy nem akarta megölni Micsics Katicát, a ki állandóan gunyolta, hogy elhódította tőle a barátját. A bíróság enghitő körülménynek vette Ursics Milevánál, hogy súlyosan vérbajos, ennél fogva ellenállóképessége korlátozott volt s két évi fogházra ítélte. Az ítéletben a vádlott és védője megnyugodtak, az ügyész súlyosbításért felebbezett.

HIREK

A legenda

A Bajai-uti temető hamar szétfoszott csodája gondolkodásra késztet, mert főbb egy eseménytelen kisváros kétnapos szennázójánál. Pszichiaterok tollára való eset az, ami itt előtűnt történt és nevezzük a felizgatott fantázia rémlátásának, vagy akár a tömeghisztéria megnyilvánulásának, bizonyos, hogy az indító okokat mélyen kell keresni az emberi lélek legfurcsább aberrációját, a tudatlansággal ölelkező hit legmélyén.

Mi is történt tulajdonképpen? Egy asszony egy hónappal ezelőtt meghalt. Szabályszerűen eltemették. A temetést követő éjszakán az elhalt megjelent a gyászolóknak, temetéstől felzaklatott lelki nővére álmanban és a bizonyára nagyon vallásos asszony úgy vélte hallani: a halott kinyilvánítja előtte, hogy harminc nap múlva fel fog támadni. Ettől kezdve a gyászoló család tagjai, élükön a bizonyosan súlyosan ideges asszonnyal és az özvegyen maradt férjével — aki szintén hitt ebben az álom-jelenésben — mindennap kiment a temetőbe és lélekzefoltva hallgatóztak a sír fölött, nem hallanak-e hangokat. Nem véletlen, hogy épp az álomban kinyilatkoztatott harmincadik napon hallották meg ezek a feldúlt idegzetű rokonok a sírből azokat a titokzatos hangokat, amelyek megerősítették őket abban a feltevésben, hogy a halott asszony él.

Ami ezután következett, az eléggé ismeretes. A felzaklatott lelki férj maga akarta kiadni felesége koporsóját a sírből és amikor a hatóság ezt eltiltotta, kétségbeesve hangoztatta, hogy a feltámadt asszony meg fog fulladni a sírban. Az esetnek percek alatt híre ment a városban és sok ezer csodára váró ember — főleg persze nő — zarándokolt ki szakadó esőben a temetőbe. Másnap pedig, amikor a család határozott kívánságára hatóságilag kibontották a sírt, nem volt elegendő, hogy a család látta az oszlásnak induló hullát, hanem a rendőrszűnek az izgatott tömeget is a nyitott koporsóhoz kellett bocsátania, hogy lássák saját szemekkel is a halott asszonyt, aki nem támadt fel.

A rendőrszűnek ez az intézkedése és a tömeg súlyos csalódása, amely a csodában való hit szertefoszlása nyomán következett be, élesen megvilágítja ezt az egész furcsa esetet. Azt még a leg-tudatlanabb emberről is nehéz volna feltételezni, hogy azt hinné, hogy valaki harminc napig eltemetése után a sírban. Nem is erről van szó. Senki se gondolt arra, hogy a hirtelen meghalt asszonyt élve temették el. Ellenben az álom és a csodákban való hit azt a meggyőződést érlelte meg előbb csak két emberben, majd tízben, százban és végül sok ezerben, hogy a halott asszony feltámadt sírjában. Ezért agódtak azok, akik huszonkilenc napig nyugodtan távoztak a sír mellől, a harmincadik napon, hogy a feltámadt halott meg fog fulladni a zárt koporsóban, mert azt hitték, hogy ezen a napon kezdett újra élni. Ezért hallotta most már annyi ember a halott segélykiáltásait a sírből és ezért nem akarta elhinni a tömeg, hogy a halott asszony eltemetése óta nem mozdult meg koporsójában.

A felizgatott fantázia rémlátása? Tömeghisztéria? Bizonyosan mindkettőnek sok köze van ehhez a csodálatos, de csodamentes esethez. A legenda keletkezése az, ami itt a szemünk előtt végbement. A legenda, amelynek mindig megvan az alapja, ha kevés is, mint az az álom, amely most egy nővére halálába befenyugodni nem tudó asszony tudata alatt megjelent. Ezt a kevés való-ságot azután a hit, a csodákra várás megüveszti, kiszínezi és ha bármilyen nagy szentszövegletből is, bizonyos etikai alapra helyezi. És nem telik bele huszon-négy óra: a tömegek már hisznek benne. Magyarzástot nem kérve, a lehetőségek határait nem ostromolva, egyszerűen hisznek. Mert a hit, a csodákban

való hit mindig jól esett és ma százsorosan kell az embernek. Így volt ez, amikor Jacobus de Voragine összeállította legenda-gyűjteményét és így van ma is, a rádió, a minden ismeretlennek mélyére hatoló tudás korszakában.

Haladtunk-e valamit a hosszú évszázadok során?

László Ferenc

— Folytatják a jugoszláv-magyar gazdasági tárgyalásokat. Budapestről jelentik: A jugoszláv-magyar gazdasági tárgyalásokat a legközelebbi napokban folytatják. A magyar delegáció báró Wodianer vezetésével a jövő hét elején Beogradba utazik és a tárgyalások során elsősorban a szekvesztrumok és a két állam közötti vasuti összeköttetés kérdését fogják megvitatni. Azt remélik, hogy a tárgyalások rövidesen végleges eredményre fognak vezetni.

— A bánati apostoll adminisztratura pénzügyi felügyelője. Beeskerekről jelentik: Rodics Béla bánati érsek és bánati adminisztrátor Pelián Lipót nyugalmazott pénzügyigazgatót az adminisztratura pénzügyi felügyelőjének nevezte ki.

— Benes bécsi utját elhalasztották. Prágából jelentik: Félhivatalos jelentés szerint Benes dr. bécsi utját elhalasztották. A halasztást politikai körökben belpolitikai okokra vezetik vissza. Kramarz ugyanis, a nemzeti demokratapárt vezetője legutóbb rendkívül éles támadást intézett Benes ellen és tiltakozott az ellen, hogy Benes Ausztria segítségére siessen, mert a cseh nép még mindig nem felejtette el azt a jármót, amelyet Bécs tett a nyakára. Politikai körökben Kramarznak ez a nyilatkozata rendkívül kínos feltűnést keltett.

— A pápa áldását küldte a nagybeteg kassai püspöknek. Prágából jelentik: Fischer-Colbrie püspök állapotában eddig jelentékeny javulás nem következett be. A nagybeteg állandóan apatikus állapotban van s az orvosok szerint még abban az esetben is, ha sikerül őt megmenteni az életnek, hosszabb pihenésre van szüksége és legalább félesztendőre vissza kell vonulnia egyházmegyéje ügyeinek intézésétől. A pápa a prágai nuncius útján áldását küldötte a nagybeteg megyéspüspöknek és mielőbbi felgyógyulást kívánt neki.

— A beeskereki szocialistapárt a munkáspénztárak autonómjájáért. Beeskerekről jelentik: A beeskereki szocialistapárt legközelebbi napokban gyűlést tart, hogy állásfoglaljon a kormány ellen, mert elhalasztotta a munkáspénztári választásokat. Követelni fogják a választások azonnali kiírását és felszólítják az összes pénztári funkcionáriusokat, hogy mondjanak le tisztségeikről.

— Kramarz a szekularizációt követeli. Prágából jelentik: A Lidove Listy, a cseh néppárt lapja feltűnést keltő cikkben erősen támadja a Kramarz vezetésével álló nemzeti demokratákat. Kramarz ugyanis a nemzeti demokratapárt brünni kongresszusán kijelentette, hogy a párt szigorúan ragaszkodik ahhoz, hogy az állam és az egyház szétválasztása a legrovidebb időn belül megtörténjen. A Lidove Listy ezt az eljárást illojalisnak mondja. Ha a kormány minden eszközzel keresztül akarja erőszakolni a szekularizációt, akkor a cseh katolikusok tudni fogja kötelességét. A lap megállapítja, hogy az állam és az egyház szétválasztása Csehszlovákiára nézve végzetes lenne és nem lehetne végbe anélkül, hogy az állam alapjaiban meg ne rendüljön.

— A novisadi Szokol-egyesület zászlószentelése. Novisadról jelentik: A novisadi Szokol-egyesület május hó 23-án és 24-én tornaünnepélyvel egybekötött zászlószentelési ünnepséget rendez. A zászlóanyai tisztséget Novisad városa vállalta. A zászlót Gyulics Ljubomir novisadi kereskedő ajándékozta a Szokol-egyesületnek.

— Amerikai bankárok Caillaux pénzügyi politikájáról. Newyorkból jelentik: A legtöbb bankár, akihez az United Press tudóstója kérdéssel fordult, úgy nyilatkozik, hogy Caillauxnak a francia költségvetés egyensúlyba hozása végett nemcsak a frank stabilizálását kell elérnie, hanem a külföldi tartozásokat is feltétlenül fundálnia kell, ha nem akarja, hogy a stabilizálásra irányuló törekvése mindjárt kezdetben kudarcot valljon. Az amerikai bankárok azt hiszik, hogy a francia kiviteli kereskedelem erős ellenzéki magatartást fog elfoglalni Caillaux stabilizálási törekvéseivel szemben, mert a kiviteli kereskedelemnek a stabilizálás révén megszűnnek azok az előnyei, amelyeket eddig az angol exportörökkel szemben élvezett.

— Körorvosváltás Mosorinban. Stá-jics Deján dr. mosorini körorvos lemondott állásáról és Zagrebba költözött. Az egészségügyi miniszter utódjává Strasser György orvost nevezte ki, aki már el is foglalta hivatalát.

— Királysértési pörök a novisadi törvényszéken. Novisadról jelentik: A novisadi törvényszék esütörtökön két királysértési pört tárgyal, de ítélet egyikben sem hozott. A kikindai törvényszék vádirata szerint Keszeg János lakatos 1924 szeptemberében sértő megjelvezést tett a királynak. A tárgyalást Keszeg ügyében a bíróság elhalasztotta, mert a kirendelt közdéző nem jelent meg. Ugyancsak elhalasztották a másik királysértési pört is, amelynek vádlottja Zsivojin Darinka szanádi asszony, mert a tárgyaláson sem a vádlott, sem védője nem jelentek meg.

— A volt német trónörökös Olaszországban tárgyalta Hindenburg érdekében. Rómából jelentik: A Rissorgimento című lap azt az érdekes hírt közli, hogy közvetlenül a német elnökválasztást megelőző napokban a volt német trónörökös inkognitóban Olaszországban tartózkodott és tárgyalásokat folytatott több magasállású egyházi méltósággal, így néhány biborossal is, akiket rá akart bírni, hogy gyakoroljanak nyomást a német püspöki karra, Hindenburg támogatása érdekében. A biborosok a volt trónörökösnek ezt a kérését visszautasították. A lap beszámol arról is, hogy az elnökválasztás előtt Vilmos excsászár felesége Hermina excsásznő titokban találkozott Hindenburggal, akivel közölte, hogy a volt császár szívesen látná vezértábornagyát a német elnöki székben.

— Eljegyzés. Heisler Jucika (Temesvár) és Radivoj Kohn (Subotica), a Schaffer-féle kötő- és szövőgyár utazója, jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Repülőjárat Krakkó—Bécs között. Varsóból jelentik: A lengyel külügyminiszter és a varsói osztrák követ szerdán irták alá azt a jegyzőkönyvet, melynek értelmében közvetlen légijárat indul meg Krakkó—Bécs között.

— Éhségstrájk a siralomházban. Budapestről jelentik: Molnár Tóth Józsefet, a rákospalotai rablőgyilkost, amióta a kuria is jóváhagyta a halálos ítéletet, víziók gyötrik. A haláraitelt gyilkos éhségstrájkot kezdett és két nap óta mesterségesen táplálják.

— Romániában eltűnt egy osztrák ügyvéd. Bécsből jelentik: Schönhof Egon dr. bécsi ügyvédet a bukaresti kommunista-perben felkérték védőnek, mivel a román ügyvédek annyira elfoglaltaknak érzik magukat a kommunistákkal szemben, hogy senki sem vállalta védelmüket. A román hatóságok nem engedték meg, hogy Schönhof a bíróság előtt szerepeljen, mivel külföldi állampolgár. Letartóztatták és kiutasították Romániából. Hozzájártozó egy hete nem kaptak róla értesítést és életéért agódnak.

— Trockij visszatér szülőföldjéről Moszkvába. Moszkvából jelentik: Trockij eltávozott a Don melletti Rosztokból és utban van Moszkvába, ahol péntekre várják megérkezését. Kamenev kijelentette az ukrán szovjetkongresszuson, hogy a központi kormány egész erejével azon van, hogy a szovjetország katonai idejéből származó rendelkezéseket hatályon kívül helyezze. Kijelentette, hogy a csütörtökön kezdődő nagy orosz kongresszus a földirtok bérleti szerződéseit tiltó rendeletek megszüntetésével, továbbá a kötelező nyolcórás munkaidőnek a mezeli munkálatok terén való megszüntetésével fog foglalkozni. Végül a kongresszus foglalkozni fog a vidéki lakosság adóinak leszállításával is.

— Autószerencsétlenség. Molról jelentik: Alaborics Mihály molli gazdálkodó hadi rokkant szombat este egyik barátja autóján ment, amikor az autó a sötétben becsúszott egy fához. Erős ütés következett. Alaborics az autót üvegtábláinak csavarjába, úgy, hogy arcsontja összezúzódott és homlokcsontja is eltört. Alaborics állapota annyira súlyosra fordult, hogy csütörtökön be kellett szállítani a sentai közkórházba, ahol megoperálták. Állapota életveszélyes.

— Kerékpárt lopott. Novisadról jelentik: Tatarica novisadi munkás feljelentést tett, hogy kerékpárját ismeretlen tettes ellopta. A vasuti rendőrség kinyomozta a tettest Rausch Antal szeméjében, akit átadtak az ügyészségnek.

— Egy korona és ötvenegy fillér hiány Sztojkov Mózes elszámolásában. Bács-Bodrog vármegye április 30-iki közgyűléséről szóló tudósításunkban beszámoltunk arról a jelentésről is, amelyet a Sztojkov-rezsim számadásainak felülvizsgálására kiküldött Ojkics Lázár zsablayi főszolgabíró terjesztett be. A jelentésnek Sztojkov Mózesre vonatkozó része, mint utólag közlik Szomborból, úgy hangzik, hogy Sztojkov idejéből a megyei pénztárnak mindössze 1 korona és 51 fillér hiánya van. Az alispán a közgyűlésen kijelentette, hogy a számadásokban vannak tételek, amelyekért Sztojkov anyagilag felelősséggel tartozik, ha ezek erkölcsileg nem is terbelik a volt alispánt. Ezek a tételek 456.240 koronát tesznek ki, mint aktív követelések, amelyeket a megye előleget felvett tisztviselőknél, továbbá olyan jogi személyeken, mint Szombor városa, a zombori villanytelep és a Sportklub fokozatosan behajt. Sztojkov anyagi felelősége addig áll fenn, míg a megyének ezek az adóssái tartozásaikat ki nem egyenlítik.

— Keresztényszocialisták tüntetése Badenben. A bécsi lapok badeni jelentése szerint a keresztényszocialista ifjuság a Bécs melletti Badenben és környékén fáklásmenettel egybekötött Hindenburg-ünnepet tartott, a melyen több katonailag felszerelt osztag vett részt. Felvonulás után a főtéren a Hotel Stadt Wien előtt lármás tüntetésre került sor. Az egyik ifju beszédet mondott, amelyben a reakciós törekvések visszaverésére hívta fel társait. Később több ifju be akart hatolni a szállodába. A rendőrök és csendőrök erre dulakodás árán kiűrtették a teret, de a térre vezető utcákon még hosszú ideig tolongott a felizgatott tömeg. Több embert letartóztattak.

— Betörés. Novisadról jelentik: Malinka János kőműves feljelentést tett, hogy lakásába betörtök és onnan elvitték szerszámait. A rendőrség kinyomozta a tettest Huzsevic Milan kőművesegéd szeméjében, aki azzal védekezett, hogy már régóta munka nélkül van s a szerszámokat azért vitte el, mert munkát akart vállalni. A rendőrség letartóztatta.

— **A pápa svájci testőrsége.** Rómából jelentik: A pápai svájci testőrség legutóbb toborzott csapatai szerdán reggel tették le az ünnepélyes esküt a Vatikán udvarán, a XV. században megállapított festői szertartások keretében. Az újonnan bevonult csapatok azokat a csoportokat váltják fel, amelyeknek szolgálati ideje letelt. A szolgálatból kilépő testőrök most visszatérnek hazájukba, Svájcba. A sokszínű egyenruhába öltözött újoncok végigvonultak a Vatikán udvarain egészen a Belvedereig, ahol a svájci testőrség gyakorlótere van. Itten a pápai testőrség ezredese felolvasta az eskümondatot, amely szerint az újoncok hűven kitartanak a testőrség zászlaja mellett. A szertartást a Szent Év alkalmából Rómába zárandókat hívők rendkívül nagy számban nézték végig.

— **Magyar művész hangversenye Beogradban.** Beogradból jelentik: Ungvári Jenő novisadi zongoraművész sikerült hangversenyt rendezett a beogradi újságíró székéi javára. A művész nagy sikerrel adott elő Chopin-, Beethoven- és Liszt-darabokat. A termet nagy közönség töltötte meg, melynek soraiban az újságíró társadalom és a közélet előkelőségei voltak képviselve.

— **Panamavád a prágai szenátus elnöke ellen.** Prágából jelentik: Prasek volt szenátusi elnök, akit nemrégiben megfosztottak mandátumától, megkezdte beígért leleplezéseit. Azzal vádolja Donát, jelenlegi szenátusi elnököt, hogy a szeszpanama millióiból tizenegymillió koronát politikai pártok között szétosztott. Politikai körökben nagy érdeklődéssel várják Donát választását erre a súlyos vádra.

— **Zimmermann népszövetségi főbiztos Varsóba utazik.** Bécsből jelentik: Zimmermann dr. főbiztos a lengyel kormány meghívására május hó 16-án Varsóba utazik. Mint a Politische Korrespondenz a Nemzetek Szövetségének főbiztosától értesül, a főbiztosnak ez az utazása, amely csak pár napra terjed, tisztára magánjellegű.

— **Nagy tűz Newyorkban.** Newyorkból jelentik: Az óriási Atlanta pamutraktár égésénél hat tűzoltó pusztult el, kettő súlyosan megsebesült.

— **Bethlen a trianoni békeszerződés revíziójáról.** Budapestről jelentik: Az egységspárt csütörtöki esti ülésén Karafiáth Jenő szóvá tette a békeszerződések revíziójának kérdését és fölkerítte Bethlen miniszterelnököt, hogy ismertesse a kormány álláspontját a revízióra vonatkozólag. Bethlen rámutatott arra, hogy a trianoni békeszerződés igazságtalan rendelkezéseit a kormány soha sem ismerte el, de a revízióra kizárólag békés uton törekszik. Majd hangsúlyozta, hogy szigorúan el kell választani az óhajokat a lehetőségektől és biztosította pártját arról, hogy a kormány ebben a kérdésben soha sem fogja szem elől téveszteni a lehetőségeket.

— **Peyer Károly Párisba utazott.** Londonból jelentik: A londoni Munkásinternacionálé végrehajtó bizottsága május 9-én kezdte meg tanácskozásait Párisban. A végrehajtó bizottság ülésén magyar részről Peyer Károly vesz részt, aki szerdán délután már el is utazott Párisba.

— **Farkasné Gábor Nelly,** a régi szubotical színház volt primadonnája szombaton és vasárnap este újból vendége lesz a subotical színháznak. A Luxemburg grófia előadásának bevezetéseken szerb műdalokat fog énekelni a kiváló művésznő. Az eseményszámba menő műélvezetre már most felhívjuk a közönség figyelmét. Jegyek előre válthatók Balázs J. Jenő uridivat üzletében.

— **Három munkás belefulladt a bédi tóba.** Ljubliánából jelentik: Öt szlovén munkás, Kissé vig hangulatban csónakázni ment a bédi tóba. Alig néhány evezőcsapás után a csónak felfordult és utasai a vízbe estek. Kettőjüknek sikerült kiúszni, de a másik három munkás belefulladt a tóba.

A nemzeti kisebbségek védelme

a washingtoni interparlamentáris konferencia napirendjén

Beogradból jelentik: Párisból szerdán visszatértek a parlament kiküldöttei, Kumanudi Koszta, Popovics Szvetisláv, Jovanovics Pera és Baljics Szalik képviselők, akik az interparlamentáris előkonferencián vettek részt. A párisi előkonferencián megállapították a Washingtonban szeptember 20-ikán kezdődő interparlamentáris konferencia programját.

A washingtoni konferencia napirendjén a következő pontok szerepelnek: 1. A leszerelés kérdése. 2. Nemzetközi vámszövetség. 3. A nemzeti kisebbségek védelme. Ezt a kérdést azzal a javaslattal kapcsolatban tárgyalják, amely szerint minden államban a nemzeti többség és a nemzeti kisebbségek képviselői-

ből paritásos bizottságot kellene alakítani, az összes vitás kérdések rendezésére. A jugoszláv delegátusok a javaslat ellen nyilatkoztak a párisi előkonferencián. 4. A nemzetközi büntetőjog kodifikációja, a háborus gaztettek megakadályozására. 5. Az ópiumtermelés és az ópiumos gyógyszerek gyártásának kérdése.

A konferencia valamennyi résztvevője az Egyesült-Államok, illetve Kanada parlamentjének vendégei lesznek és beutazzák a fontosabb helyeket. A Washingtonban megkezdődő konferencia ugyanis husznap múlva a kanadai Ottawában fejeződik be. A jugoszláv parlament tizenkéttagú delegációt fog kiküldeni az interparlamentáris konferenciára.

— **Szombaton nyílik meg a wembley-i kiállítás.** Londonból jelentik: A wembley-i kiállítás szombaton nyílik meg újból a Stadionban tartandó nagyszabású XVII. századbéli apródiákkal. Az ünnepélyen a királyi család is résztvesz. A megnyitás napján katonák és tengerészcsapatok tartanak felvonulást az Aréna körül, a tengerészeti aeroplánok pedig hadi formációkban röpködnek el a kiállítás fölött és üdvözlő röpcedulákat dobhatnak le. A királyt az idén a yorki herceg fogja megérkezésekor üdvözölni, mint a kiállítás elnöke. A megnyitó beszédek, közöttük a király beszédét, mint a múlt évben is, drótnélküli telefonhírvonalon át terjesztik.

— **Étlen akart pusztulni az erdőben.** Budapestről jelentik: Szerda délután öt órakor a Kamara-erdőbe hívta ki a mentőket az ott szolgálatot teljesítő rendőrszem. A mentők a megjelölt helyen egy lerongyolt ruhájú, eszméletlen férfit találtak. A nála levő iratokból megállapították, hogy Öndöli Endrének hívják és huszonöt éves tejmester, akit rövidesen sikerült eszméletre téríteni. Ekkor elmondta, hogy három nappal ezelőtt öngyilkossági szándékból a Kamara-erdőben borotvával felvágta ereit. Az öngyilkosság azonban nem sikerült, magához tért és erre elhatározta, hogy addig marad az erdőben, amíg étlen pusztul. A mentők beszállították a Rókus-kórházba.

— **Munkában a francia-orosz pénzügyi bizottság.** Párisból jelentik: Mint a belügyminisztérium közli, a francia-orosz szakértő-bizottság, amely eddig két ülést tartott, munkaprogramját egyelőre a cári kormány által Franciaországban fölvetett adósságok összegének megállapítására korlátozta. A bizottság a becslés alapjául a háboru előtti adósságok összegét választotta, továbbá azoknak a kölcsönrészleteknek összegét, amelyeket Oroszország garantált és amelyeket Franciaországban bocsátottak ki, vagy jegyeztek le. A bizottság ezenkívül a franciaországi orosz követelések kérdését fogja tanulmányozni.

— **A maribori Glasbena hangversenye Novisadon.** A novisadi zeneegyesület meghívására a hírneves maribori Glasbena-énekkar Novisadon, a Siobodában e hó folyamán hangversenyt rendez.

— **Az osztrák-német vízum megszüntetése.** Bécsből jelentik: Riedl Richard berlini osztrák követ szerdán Bécsben járt, ahol a kormány vezető tagjaival a vízumkénszer megszüntetéséről tárgyalt a német-osztrák forgalomban. Riedl követ csütörtökön Münchenbe utazott, ahol ebben a kérdésben a legközelebbi napokban tárgyalások indulnak meg Németország képviselőivel.

— **Poroszországban népközösség-kormány alakul.** Berlinből jelentik: Miután Braun porosz miniszterelnök a meghatározottabb kijelentette, hogy feloszlattja az országgyűlést, ha a bizalmi indítványt nem szavazzák meg, megindultak a tárgyalások a kormánypártok és a jobboldali pártok között. A jobboldaliak el akarják kerülni a házfelosztást és parlamenti körökből olyan hírek hallatszanak, hogy Hindenburg értesére adta a jobboldalnak, hogy a porosz országgyűlés feloszlátása rövid idővel a birodalmi elnök hivatalba lépése után nem volna kívánatos. A pártok közötti tárgyalás a német nemzetieknek és a német néppártoknak a kormányba való belépését célozza. A népközösség nagy kormányát akarják megalkotni, amely a német nemzetiekől a szociáldemokratáig minden pártot magában foglalja. A porosz országgyűlésen elterjedt hírek szerint a népközösség kormányának létrejötte esetén a szociáldemokrata Braun lemond a miniszterelnökségről és átadja helyét Marxnak. A baloldali körökben cáfolják ezt a hírt.

— **Halálzás Földy Antal** 57 éves korában szerdán délután Kikindán elhunyt. Halálát kiterjedt rokonság gyászolja.

— **A lengyelországi vasúti szerencsétlenség epilógusa.** Varsóból jelentik: Mint Danzigból jelentik, ott letartóztatták Würtz német nagybirtokos volt tisztet egy másik német tiszttel együtt. Mind a ketőjük ellen az a gyanu, hogy a starogardi vasúti szerencsétlenséget ököldézték elő. Az az emelőrúd és más szerszámok ugyanis, amiket a szerencsétlenség színhelyén találtak, Würtz birtokáról származnak.

— **Eltűnt egy budapesti ékszerész.** Budapestről jelentik: Két nappal ezelőtt a főkapitányság eltűnési osztályán Schön Arminné budapesti ékszerész felesége bejelentette, hogy férje, Schön Armin harmincegy éves ékszerész gróf Zichy Jenő ucai lakásukról nyomtalanul eltűnt. Családjának levelet hagyott hátra, amelyben bejelentette, hogy öngyilkos lesz. Az ékszerész azonban — minden valószínűség szerint — nem követett el öngyilkosságot s egyszerű eltűnését anyagi viszonyainak rosszra fordulásával magyarázzák. A bejelentés alapján a rendőrség nyomban intézkedéseket tett az ékszerész felkutatása céljából, azonban eddig nem sikerült előkeríteni.

— **Dr. Wottitzky Béla** orvos Vel-Kikindán rendelését Karadjordjev ul. 719. sz. alatt megkezdte, városházával szemben. Rendel. d. e. 8-9 és d. u. 2-4-ig.

— **Bombardobbanás Pittsburgban.** Pittsburgból jelentik: A külvárosban bomba robbant fel, amely három házat szétrombolott, hat embert megölt, huszonkettőt megsebesített. Két ember eltűnt.

— **A nyomor muzsikája.** Van még humor, ha a hivatásos humoristákból kezd is már kivesszenni. Mert bizonyára jó humoru muzsikus az, akinek a fejében az az ötlet fogalmazott meg, hogy szegény nyugdíjasok pénzén építteti fel a novisadi zenepalotát. A nyugdíjasoknak annyi közül van a muzsikához, hogy a gyomruk gyakran korog. Ez azonban csak ritkán történik kottaszóra. Annál meglepőbb volt, hogy május 1-én, mikor a pénzügyigazgatóság a nyugdíjasok néhány dinárját kifizette, minden nyugdíjastól levont 1 dinárt, aminek ellenében adott egy téglajegyet a novisadi zenepalota építésére. Egy dinár nem nagy összeg s hogy Novisadon zenepalota épüljön, igazán emelkedett cél. A téglajegyeket azonban mégis azoknak kellene megvenni, akik a muzsikát élvezik is, nem szegény embereknek, akik az egy dináros levonásokat is megérzik. A nyugdíjasokat legföljebb csak az vigasztalhatja, hogy sok ezren vannak, akiknek nem kellett téglajegyet váltaniok. Ezek egyáltalán nem kapnak nyugdíjat.

— **Megölte a forró leveles.** Sentáról jelentik: Fekete Károly sentai földműves két éves kislánya hétfőn ebédelés közben magára rántotta az asztalról a forró levest. Égési sebeket szenvedett karján, derekán s bár nyomban orvosi kezelés alá vették, nem lehetett megmenteni s szerdán meghalt. Ügyességi utasításra csütörtökön feboncolták a kisgyermek eloltást és megállapították, hogy égési sebek okozták a halált. A rendőrség megindította a nyomozást annak kiderítésére, hogy a szülőket terheli-e felelősség kisgyermekük haláláért.

— **Subotical adókvetések.** A harmadosztályú kereseti adót kivető bizottság csütörtökön a következő adóalapokat állapította meg: I-IV. kör: özv. Bagi Ivánné 150, Bojanovics Vincéné 500, Kabrinan Anna 150, Kalmár András 250-500, Korponai Mária 250-500, Lalko Franciska 500, Paotics Iván 150, Pertics eremiáné 250-500, Rózsa Sándorné 250-500, özv. Sablotur Józsefné 250-500, Weisz József 500, Márkus Mózes 250-500, Vujevics Beneventura 75-150, Balazsev Mihály 75-150, Baló Mária 150, Baka Mihályné 150, özv. Barak Adámné 150, Bural Jánosné 75-150, Csipák Pál 75-150, Florek Ferenccné 75-150, Gabrics Márkóné 75-150, Kovács Etel 75-150, özv. Krnyájszki Illésné 250-500, Lágdi Józsefné 500, Loncsarevics Péterné 500, Mlade Józsefné 150, Nyolcas István 75-150, Pintér István 75-150, Puhalek István 75-150, Renesár Vito 150, Saranka Ferenc 150, Szabó Iván 150, Szabó Mirkóné 75-150, Szavics György 150, Szebenyi Péter 75-150, Strazalkovics Balázs 75-150, Strazalkovics Istvánné 75-150, Sics Iván 250-500, Tarkai Pál 75-150, Takács Józsefné 150, Trenka Antalné 75-150, Terek Pálné 150, Nyers Ivánné 150, Veresbaranyi Luiza 75-150, Kocsmár Ilona 75-150, Kovács Antalné 75-150, Satver József 150, Nyers Istvánné 75-150, Aladzsics Ágostonné 250-500, Baka Erzsébet 300, Mészáros Mária 300, Mezei Jánosné 175, Spitzer Linót 250-500-1250, Varga Jánosné 300, Vuikovics Antal 300, Bakalics Veróné 150-300, Gabrics Istvánné 300, Gálfi Istvánné 300-150, Gakov György 300, Dukics Albert 300, Horváth Rókusné 300, Horváth Istvánné 300-75, Jurics Cilika 150-300, Kecskes Mihályné 300, Pulman Nesztor 1250, Pulman és Szizeti 20.000, Szizeti Károly 1250, Elok Pál 150-75, Franciskovics Istvánné 150, Franciskovics Vinkó 150-75, Gabrics Antalné 150, Hánkovic Györgvéné 500-250, Kollár Lajosné 150, Kollár Mátyásné 150-75, Kovács Szilveszterné 150-75, Kovács Dániel 150-75, Kopunovics Lajosné 150-75, Milodánovics Renta 150-75, Rickert Pálné 500, Takács Gábor 150-75, Jelcsevics Pál 150, Szivics Loizia 75, Szkenderovics Péter 150, Bodi Mihály 150, Evetovics Róza 150-75, Haska Mihály 150-75, Kovács Istvánné 150-75, Róth Fáni 1500, Rukovina Vinkóné 150-75, Szársevics Györgvéné 150, Saláta Istvánné 150-75. — **Május 11-én** a következők kerülnek sorra: Frank Pál, Grecski György, Januska Vinko, Majlát György, Pintér Simon, Balazsevics Szilveszter, Mihailovics Antal, Alexics Dvezdan, Frieberth Mihály és társa, Rubát Ferenc.

Matkovics Antal, Piliacski Joso, Kis József, Rudics Momka, Skenderovics Gergely, Gál Sándor, Voinár Béla, Voinár István, Bezecki Iván, Voinics István, Rakics Sándor, Szekeres Mihály, Baracski Antal, Gabrijcs Márton, Szabó Imre, Petrics István, Petrás István, Kovács Ferenc, Lipcsák Antal, Janusko Pálné, Farkas Györgyné, Farkas Istvánné, Farkas István, Gál József, Harkai Teréz, Keli Erzsébet, Kozla Anna, Molnár M. Antalné, Német Józsefné, Pelbe Ferenc, Bosnyák és Harkai, Harkai Katalin, Benyhe Nándor. — Május 12-én a következőket idézik be: Bartos Márton, Brcsics és Kosztics, Rezička József, Czeller Dezső, Fakler Dezső, Kosztics Sándor, Starek József, Taub Izidor, Ujvári Sándorné, Csalkás Lajos, Dimitrijevics Szvetozár, Schlezinger Ignác, Skala Simon, Beck Manó, Krizsanovics Márk, Sporer Mór, Fischer Izidor, Sendrei László, Spitzer Jakab, Nagy Márkó, Novakovics Mihály, Szilágyi Kálmán, Kozma István, Tóth Gyula, Magyar Domokosné, Magyar Domokos, özv. Decsi Dezsőné, Heller József, Macsai Ballo Lajos, Bergel Iván, Kohn Samuel, Krausz Adolf, Nagy Mihály, Korponajcs Ádám. — Május 12-én V—VIII. kör: Csordás Ferenc, Berenyi István, Kormányos Ilona, Cseszko Benó, Csermetics Antal, Cselédés Iván, Csajkás István, Cinger György, Derme Mihály, Dozsai Joso, özv. Deák Lajosné, Detko Péter, Dusanaki Mátyás, Delaci Iván, Bauer György, Dusa Frigyes, Dudás Iván, Dudás András, Dusan Ferenc, Dusanóki Antal, Dusanóki József, Dusanóki Vince, Dusanóki Maco és társai, Datykó Péter, Engi Simon, Erdődi István, Ercsi Ferenc, Erdődi József, Eleskó István, Frieber Antal, Frieber István, Fucsi Joso, Frieber Mihály, Frieber Jakab, Frieber Iván, Franciskovics Jakab, Farkas Mihály, Farkas Bálint, Farkas Ferenc. — Május 13-án a következő V—VIII. körök: Farkas Károly, Farkas Mihály, Fábrián Mihály, Fábrián Mihály, Fábrián József, Fábrián Antal, Mészáros Froljáné, Farkas Vincéné, Farkas Vince özvegye, Faragó Istvánné, Fülöp Antalné, Fogas Gergely, Fileki János, Fábrián Lukács és Mihályné, Farkas Antal, Fodor István és Pertics Josefa, Frieber Jakab, Fábrián József, Fici József, Fábrián Mihály és Rombola István, Faragó István és Temesvári Viktória, Farkas Ferenc, Frieber Jánosné, Putó Antal és társai, Filip Antal és Demus Rozália, Gulyás Antal, Gulyás Teréz, Gilice István és társai, Gulyás József, Gilice István, Gregus János, Grósz Mihály, Gulyás Antal, Gulyás Ferenc, Gulyás Ferenc (Tompa), Gulyás György, Gulyás József, Gulyás Teréz, Gregus János, Gombos Ferenc, Gilice István.

— Véres harcok a riff-kabil és francia csapatok között. Párisból jelentik: A Petit Journal fezi tudósítója beszámol a marokkói helyzetéről. A francia csapatok már valóságos arcvonalat fejlesztettek ki. Abd el Krim a legmodernebb hadianyagokat, ágyukat és a szikratávirót is használja. A napokban egy hadállást ötven szenegáli lövész több napon át sikerrel tartott a riff csapatok egy erős szárnyának ostromával szemben, bár az ostromlónak négy ágyújuk is volt. Ez a sikertelen ostrom volt az első eset 1907. óta, amikor bennszülött felkelők tüzérseget használtak. A francia csapatok bátran tartják magukat, azonban lehetséges, hogy még kemény harcokra kerül a sor. Rabatból keltezett hivatalos jelentés szerint a legutóbbi csatározásokban a franciák vesztesége négy tiszt és mintegy tizenkét katona volt, akik jórészt bennszülöttek. A riff-kabilok körülbelül 500 halottat vesztek. A legújabb jelentések szerint a középső harcvonalon a franciák elfoglalták a Tamnat környékén lévő magaslatokat és visszaverték a riff-kabilok heves ellentámadásait, melyek során ezek foglyokat és számos halottat vesztek. A Laube-folyó felső folyásánál a bennszülött riff-kabilokat visszazorították.

Todorovics testvérek nagytrafikjában kapható Vardar, Jadran, Sumadia, Zeta cigareta, továbbá Neretva és Török lohány.

Kövérség ellen egyedül a »Viljan tea« hat óriási sikerrel. Az összes szakemberek elismerik ezt. Kapható valamennyi gyógyszerárban és drogeriában. Kézírti: Mr. D. Viljan laboratorijuma, Zagreb, Prága 71.

KÖZGAZDASÁG

Kényszeregyezési tárgyalások a suboticei törvényszéken

Csütörtökön délelőtt több kényszeregyezési tárgyalás folyt le a suboticei törvényszéken, dr. **Diamant Ernő** törvényszéki bíró, kényszeregyezési referens előtt.

Babin Nikola szentai rőföskereskedő kényszeregyezési ügyében teljes számmal jelentek meg a hitelezők, akik az adós által előterjesztett egyezségi ajánlatot elfogadhatatlannak jelentették ki. A hitelezői felügyelőbizottság az előterjesztett jelentésében éles hangon foglalt állást az egyezkedési ajánlat ellen és kérte, hogy az iratokat tegyék át az ügyészhez. Az adós tiltakozott ez ellen és védekezett a felhozott vádakkal szemben. Az egyezés nem jött létre.

Sdrost testvérek feketési malomtulajdonosok kényszeregyezési ügyét tárgyalta ezután dr. **Diamant** bíró. Ebben a kényszeregyezési ügyben olyan tömegesen jelentkeztek a hitelezők, hogy a tárgyalást a nagy tárgyalási teremben kellett megtartani. A tárgyalás során a hitelezők több érdeklődési csoportra oszlottak. Hosszas tárgyalás után a hitelezők körében kétség támadt az iránt, hogy vajon az adósok a felajánlott kvótát képesek lesznek-e fizetni és miután a törvény rendelkezései értelmében nincsen meg a lehetőség, hogy az adós a felajánlott egyezségi kvótát leszállítsa, fölmerült az a megoldási módzat, hogy a hitelezők követelésének biztosítására járuljanak hozzá az adósok, hogy a kvóta nemfizetése esetén a hitelezők a malmot önkéntes árverésen adják el. Ennek a megoldási módzatnak a hitelezők és adósok közötti letárgyalása céljából a bíróság az egyezségi tárgyalást elnapolta.

A noviszádi tőzsdén bevezetik a határidőzletet

Módosították a tőzsde alapszabályait

A noviszádi tőzsdetanács csütörtök délelőtt tíz órakor ülést tartott, amelyen **Miroszavljevics** Koszta alelnök elnökölt. Az ülésen több folyó ügy elintézése után a tőzsde alapszabályain eszközöltek módosításokat.

Az alapszabályok 8. §-át úgy módosították, hogy földbirtokosok is tagjai lehetnek a tőzsdének, ha legalább ötven hold birtokuk van. A 19. §-t akként változtatták meg, hogy részvénytársaságok és más ipari vállalatok bármelyik hivatalnokukat nevezhetik meg képviselőjükben tőzsdetagul és ezek tőzsdebírákká is választhatók. A 37. §. oda módosult, hogy a közgyűlésen csak azok vehetnek részt, akik az előző évre tagdíjukat kiegyenlítették. A 20. §-t akként változtatták meg, hogy amíg eddig tőzsdetagok egymás közt ügynökök kizárásával köthettek üzleteket, ezeket nem tartoztak a tőzsdének bejelenteni és ezek a kötések az irányzatot és az összeforgalmat nem befolyásolták, a jövőben ilyen kötések a titkárságnak bejelentendők, amely a köteleveket hivatalból kiállítja. A tőzsdetanács ettől a bécsi és budapesti mintára eszközölt módosítástól a tőzsdei forgalom élénkítését reméli. Végül módosították a 87. §-t, amely szerint feljogosítja a tőzsdetanácsot, hogy év közben a közgyűlés megkérdezése nélkül a tőzsdebírák számát apaszthatja, vagy emelheti.

A tőzsdetanács a beograd. tőzsde kérésére a bór- és szücsárakra vonatkozó különleges tőzsdei szokványok megvitását elhalasztotta és bevárja a beograd. tőzsde ezügyben jelzett átiratát.

Dr. **Petrovics Brankó** főtitkár indívalára a tőzsdetanács nagyhorderejű határozatot hozott, amennyiben elhatározta a gabonahatáridőzlet életbe lépését.

A tárgyalásra került jelentéstervezetből kitűnik, hogy a noviszádi tőzsde forgalma 1924-ben, annak ellenére, hogy a

mult évi buza-termés az előző évnél gyengébb volt és a kereskedelemre nézve a mult évi közgazdasági állapotok az előző évnél súlyosabbak voltak. A noviszádi terménytőzsde forgalma mégis 127.517 métermázsával nagyobb volt, mint 1923-ban, úgy, hogy az összeforgalom 1924-ben 2.066.166 métermázsát tett ki, ami 20.661 vagon évi forgalomnak felel meg. Ebből 1.836.777 métermázsára a gabonára jut, lisztre 196.529 métermázsára, állati termékekre 1890 métermázsára és egyéb mezőgazdasági terményre 30.920 métermázsára.

A buza forgalmának növekedésével szemben a lisztforgalom hanyatlott. A tőzsdén kötött üzletek összértéke 589.702.010 dinár.

A legnagyobb haladást a tőzsdebírói intézmény mutatta, amely az 1923. évi munkakörhöz viszonyítva, a pereknek kétszeresét, vagyis 1216 pert intézett el 1666 tárgyaláson. A beadott perek összegszerűleg 30.168.489 dinár értéket képviseltek és ezek közt a legnagyobb per 1.500.000 dinár értékű volt egy szrbobráni gabonakereskedelmi cég ellen.

Készülődnek a gazdák a suboticei kiállításra

Szerdán délután két órakor tartották értekezletet a Lloydban a suboticei vásár és kiállítás mezőgazdasági szakosztályainak a vezetői. Az értekezleten megjelent a vezetőségi tagok nagy része, akik majdnem két órán keresztül tárgyaltak arról, hogy a vásár és kiállításra kerülő anyagot minél jobban gyűjtsék össze, válogassák ki és osszák be. A vezetők konstatálták, hogy az érdeklődés máris igen nagyarányú, s a kiállítás mezőgazdasági részének sikere is biztosítottak látszik. A mezőgazdasági szakosztály, hogy a látogatók érdeklődését felkeltse és ébren tartsa, két napig tartó lovensenyt és kocsifelvonalást rendez. A kiállítással kapcsolatban országos méhérsz- és baromifitenyészti kongresszus lesz, műkotoróverseny, vadász- és kutyakiállítás stb. A kiállításnak és a vásárnak egyik főérdekessége lesz az, hogy bemutatták a mesterséges baromfi keltetést és az összes traktorgyárak próbaszántást végeztenek traktorokkal. Az értekezleten megvitatták még azt is, hogy az anyaggyűjtés munkáját hogyan végezzék el, amitől sokban függ a vásár és kiállítás erkölcsi sikere. Megállapodtak abban, hogy az anyaggyűjtő osztályba beválasztják a legtapasztaltabb és a legképzettebb szakembereket. Az eddig bejelentett jelentések száma, különösen az állatkiállítók érdeklődése olyan nagy, hogy a suboticei vásár és kiállítás felülmúlja az eddigi kiállításokat. A résztvevők a szakosztályok végleges megalakulását péntek délután 5 órára halasztották, amikor a kiállítás végleges vezetősége megalakul.

Felhívás a suboticei iparosokhoz. A suboticei ipartestületi elnökség az iparhatóság rendeletére felhívja az összes iparosokat, hogy államnyelvű iparigazolványukat berámázva, üveggel ellátva, műhelyeikben legkésőbb május 16-ig látható helyen függesszék ki, mert ellenkező esetben az iparhatóságnak joga van megbírságotlani őket. Ez a rendelet csak Szubotícára vonatkozik, másutt még nem jutott eszükbe a hatóságoknak ilyen rendeletet kiadni.

Olcsósági hullám. Az állami sómonopólium a só árát vagononként 5000 dinárral felemelte az egész országban. Az új ár május első napján életbe is lépett. A sómonopólium bizonyára a dinár emelkedésével indokolja a só rohamos áremelését.

ILLATOS MÖLYIRTÓ
„HERMELIN” a neve, kérje mindenütt
DEPOT „SOA” DROGERIJA NOVISAD

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai 1925. május 7.

Budapest valuta 1125—1147, deviza 1145—1153.
Berlin valuta 6.70—6.74 milliárd márka, deviza 6.745—6.765 milliárd márka.
Bécs valuta 1140—1148, deviza 1147—1151.
London valuta 297.
Newyork valuta 1.61 hétnyolcad

Zürich, máj. 7. Zárlat: Beograd 8.35, Páris 2680, London 2508, Newyork 516.75, Brüsszel 2600, Milanó 2121, Amsterdam 20780, Berlin 123 1/8, Bécs 72.80, Szófia 3.775, Prága 15.30, Varsó 99.75, Budapest 72 ötnyolcad, Bukarest 2.35.

Beograd, máj. 7. Zárlat: Páris 321.50, London 299.50—300, Newyork 61.75—61.90, Genf 1196.50—1199, Milanó 253.75—254.50, Berlin 14.70—14.75, Bécs 8.72, Prága 183.50, Budapest 8.70—8.72, Bukarest 28.25—28.75.

Noviszádi terménytőzsde, május 7. A forgalom mérsékelte és az érdeklődés inkább a spekuláció jellegét mutatja. Buza, bánáti 76 2 százalékos Szentá paritásban 480 dinár, bánáti 75 2—3 százalékos Szentá paritásban 485 dinár. Tengeri, bácskai Noviszádi paritásban hajóáru R. K. 204 dinár, bácskai V. tiszai hajóállomás R. K. 205 dinár, bánáti V—VI. 205 dinár, szerémi dunai hajóállomás R. K. 203 dinár, szerémi V. dunai hajóállomás 200 dinár, szerémi 190 dinár. Liszt, 2-es főző bácskai kombinált 615 dinár. Forgalom: buza 200, tengeri 13.400, liszt 100 q.

Csikági gabonátőzsde, máj. 6. Buza májusra 105.5, Buza júliusra 154.25, Buza szeptemberre 148, Tengeri májusra 113.5, Tengeri júliusra 116.5, Tengeri szeptemberre 115, Zab májusra 45.25, Zab júliusra 45, Zab szeptemberre 45.5, Rozs májusra 125.75, Rozs júliusra 117.25, Rozs szeptemberre 109.75.

Newyorki gabonátőzsde, máj. 6. Buza őszi vörös 208.5, Buza 6szú kékemény 181.5, Tengeri 125.5. Az irányzat búzá-nál és tengerinél emelkedő.

Vizállás

Noviszadról jelentik: A noviszádi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: **Duna:** Bezdán 385 (+19), Vukovár 364 (+10), Palánka 364 (+10), Noviszad 356 (+11), Zemun 370 (+5), Smederevo 418 (+4), Orsova 358 (+9). **Dráva:** Maribor 112 (—8), Zákány 130 (—26), Oszi-jek 334 (+30). **Sáva:** Zagreb 226 (—50), Sisak 758 (+38), Jasenovac 790 (+18), Bród 634 (+58), Samac 443 (+53), Mitrovica 490 (+24), Beograd 311 (+10). **Tisza:** Becsej 260 (+), Titel 356 (+6).

Megérkezett
a
Révai Lexikon 17 kötete
VIG könyvkereskedés SUBOTICA

Kidobja a pénzt

ha nem „KULCS” jegyes harisnyát (vörös, kék vagy arany jeggyel) vesz, mert 1 pár annyit feig tart, mint 4 másik pár. Vegyen 1 párt és Ön is meggyőződik erről.

Nagybani ársztító
Márkus Simon és Lipót Subotica

NYILTTÉR.

Pályázat

A Mokri István Hitközség pályázatot hirdet egy sochet-ubodeg-vevora állásra.

Fizetés megegyezés szerint.

Pályázatok alólt hitközséghez intézendők.

Herz Miksa
titkár

3911

Löwi Adolf
h. elnök

VIG

KÖNYVKERESKEDEÉS SUBOTICA

OLCSÓ KÖNYVAKCIÓJA

A mai naptól kezdődőleg naponta a lap hasábjain megjelenő hirdetéssel tesszük lehetővé, hogy a nagyközönség tudomást szerezzen olcsó könyvakkionkról. Ez által módjában lesz bárkinak a gondosan összeválogatott könyvek közül azt, a mely egyéni ízlésének legjobban megfelel, kiválasztani és ha kívágja és és összegyűjti ezeket a hirdetéseket, jól képet fog kapni a jelenleg raktáron lévő szépirodalmi könyveinkről.

Minden hirdetés csak egyszer jelenik meg! Az árak csak addig maradnak érvényben, amíg a raktáron levő készlet tart. Ot különféle könyvet együttes rendelés esetén bérmentve szállítunk.

I. csoport.

15 dináros könyvek.

Minden kötet külön is kapható.

Arató Erzsé: Elkésett emberek. Regény, 109 oldal

Babits Mihály: Karácsonyi madonna. Novellák, 250 oldal

Barta Lajos: Czinzeri és Czinzera. Novellák, 215 oldal

Ferenci Sári: Agneszka elment. Két elbeszélés, 150 oldal

Molly Tamás: Az igaz élet. Színmű, 110 oldal

Murger: Diákország. Regény, 221 oldal

Nádas S.: A bolondok öröke élnek. Regény, 160 oldal

A 7 kötet egyszerre megrendelve 100 dinár

II. csoport.

25 dináros könyvek.

Minden kötet külön is kapható.

Bus Fekete László: A pravaz. Egy morfinista regénye, 144 oldal

Ferenci Sári: A hegyen át. Regény, 160 oldal

Heydenstam: Endymion. Regény, 200 oldal

Pásztor Árpád: Walt Whitman. Regény, 160 oldal

A 4 kötet egyszerre megrendelve 95 dinár

III. csoport.

32 dináros könyvek.

Minden kötet külön is kapható.

Balázs Béla: Kalandok és figurák. Novellák, 210 oldal

Couperus: Komédiások. Regény, 390 oldal

Kisérlet, históriák. Idegen írók novellái. Balázs Béla fordítása, 200 oldal

Lavedan: Régi jó idők. Regény, 280 oldal

A 4 kötet egyszerre megrendelve 120 dinár

Vigyázat! A hirdetést őrizze meg!

Csak egyszer jelenik meg!

RAJZOLOT KERES

helybéli iparvállalat. — Ajánlatok mintarajzokkal „1000” jellege alatt a kiadóba küldendők.

A megsemmisült mügyűjtemény

Irta: Alphonse Allais

Mindenki emlékszik még annak a bűnügyi gyűjtőnek szomorú esetére, akit tulbuzgó, de a történelmi emlékek iránt érzéketlen szobalánya azzal tett szerencsétlenné, hogy gyűjteménye legszebb darabját, egy hírhedt gonosztévő ingallérját gyönyörűen ki-mosta, kimangorolta és fényesre kivasalta.

Néhány évvel ezelőtt hasonló eset történt egy Bois-Lamothe nevű öreg úrral, akit magam is ismerem. Vasember volt, csupa erő, szédülletes vagyon ura és híres szoknyavadász, a szomszédságbeli férfiek réme.

Egyszer aztán megöregedett ő is, a barátai is, a birtokai újra kerültek, csupán egy öröklött birtoka maradt meg. Ide vonult vissza az öreg marquis. Itt magányosságban feltedezett még kérges szívében is egy rostot, amely most úgy rezgett, mint valami zengő hária hurja.

Bois-Lamothe-t a gyűjtés szenvedélye, dühe, örülete szállta meg.

És micsoda gyűjtés volt ez! A marquis babszemeket gyűjtött.

Képzeltének el 4500 babszemet, amelyek mindegyike más volt, — legalább is a szakértő szemében — bármennyire hasonlítottak is első pillantásra egymáshoz.

Volt köztük fehér, kék, vörös, lilá. Volt tarka. Volt sárgáslila, kékessárga, vöröseszöld. Ezt a gyűjteményt a marquis tövéri-hegyére ismerte, családjaként szerette s egyébként az egészet egy hatalmas salátástáliban tartotta, amely csordultig tele volt vele.

A marquis minden reggel eldörmögte, a nagy század stílusában: »Hlëndő volna rendeznem! Hlëndő volna rendeznem!» Azonban egyik nap a másik után múlt s a becses gyűjtemény rendezetlen maradt.

*

Sugárzó tavaszi reggelen történt.

Bois-Lamothe vén kutyájával és ócska puskájával elment hazulról, hogy lepuffantson néhány nyuszikát. Kevéssel utóbb a kastély rozsdás csengettyűje megszólalt; magában véve is tilsértő hangja még szörnyűbbre vált, amint rozsdamarta függesztőjének a csuklója belesikordult. Vén, toprongyos, nyakig szurtos cseléd csoszogott elő, aki úgy beszélte a franciát, mintha kerékbe törte volna. Kinyitotta a kaput;

— Kit keresnek?

— Bois-Lamothe marquis urat.

— Nincs itthon.

— Hazajön-e hamarosan?

— Hát tudom én? Tudom én?

A látogatók e kelletlen fogadtatásra színt vallottak: — Én Bois-Lamothe ur unokaöccse vagyok. — mondta a férfi — ez a hölgy a feleségem. Megvárjuk nagybátyámat a kastélyban.

A gyaloglás, a friss levegő bizonyosan feicsigázta a látogatók étvágyát, mert a fiatal asszony egyszerre csak felkiáltott:

— Nem készítené el közben a villásreggelit?

A vénasszony erre a kérdésre csak ég felé emelte aszott karjait és egyre csak azt hajtogatta:

— Hát tudom én? Tudom én?

A marquis unokahuga most parancsoló hangon rászólt:

— Adjon ki tojást! Vágjon le egy kacsát! És csak frissen, csak frissen!

Aztán felkutatta a szobákat és földezte a drága babbal teli tálat.

És ekkor olyasmi történt, ami talán páratlanul áll a gyűjtemények történetében. A fiatalasszony megfőzte a gyűjteményt. Mikor puhára főtt, leöntötte róla a vizet, a babot vajás serpenyőbe tette s finomra vágott hagymát kevert bele. A Bois-Lamothe-ok ősi kastélyában hamarosan inycsiklandó illat terjedt. Pattogó tűz nyaldosta a serpenyőt, amely életről, szerelemről, dicsőségről dalolt.

Ép ekkor érkezett haza a marquis. Kitörő örömmel üdvözölték.

Tálatlak. Kitünő szalonnás rántotta volt az első fogás, aztán kacsapecsénye következett, aztán ... aztán ... a bab!

Bois-Lamothe azonnal tisztában volt vele, mi történt. Megismerte fehér, fekete, vörös, kék, lilá babszemeket. Megismerte sárgáslila, kékessárga, vöröseszöld babszemeket. Felállt, hosszú száraz karjaival a levegőbe csapott s aztán hanyatvágódott, neki egy régi órának, amely bizonyosan nem járt husz percet sem IV. Henrik óta.

Meghalt.

Tanulság: csufoljátok a gyűjtőket, ahogy akarjátok, de sohase cüssétek meg velük a gyűjteményüket, még hagymával sem!

BUTOR

Hálószoba, ebédlő és irodaberendezést elad, amíg a készlet tart, mélyen lezárt árak mellett, a nyár átalakítása miatt, nagyban és kicsinyben, a leggyorsabb, a legfinomabb, elsőrendű kivitelben

ATLAS D. B. butor- és faáruháza, NOVISAD

Fizetési megkönnyítés

"DAMA"

FEHÉRNEMŐSZALON

Tolstojeva (Ódor) ul. 21

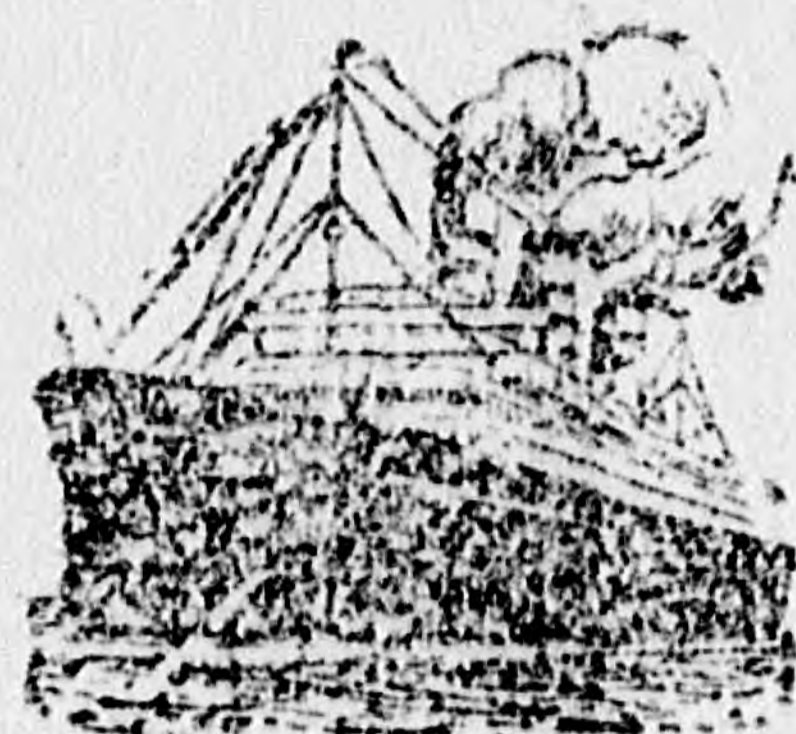

Jutányos áron készíti

női- és gyermek-fehérneműt, hozott és saját anyagból, azonkívül pyjamákat, ágycarniturákat, stórokat stb. a legszebb kézmunkával. 9007

'VESNA' HAJÓZÁSI RESZVÉNYTÁRSASÁG

SUSA K

Rendszeres személy és áruforgalom

DÉL-AMERIKÁBA ÉS KANADÁBA

Első szerb hajózási vállalat, melynek hajói hazai kikötőből indulnak. — Bővebb felvilágosítással szolgál.

ALDAN SZVETISZLAV vitéz úr úrlele VELIKA-KIKINDA.

PALACE-HOTEL

PENSION CRNKOVIĆ CRIKVENICA

*

Többszörösen kitüntetett, régi jónevű, elsőrendű ház

Teljes panzió 80 dinártól kezdve

JOSIP CRNKOVIĆ

tulajdonos

ULKANA

Subotica
Strosmajerova ul. 20

Gyárt

mindennemű női-, szalma- és nemez- kalapokat nagyban és kicsinyben. Tavaszi szezonra megrendelések előjegyezhetőek. Javítás, átalakítás olcsón.

FIGYELEM! Gyár 720 □-ül telekkel Novisad legszebb helyén szabadkézből kedvező áron ELADÓ. Esetleg társulnék is! Cim a kiadóhivatalban 2457

Meglepően nagy

ÁRESÉS

NEM
REKLÁM!

EVETOVICS MIKLÓS

rőtős Újtelepen, Paja Kujundžićeva ul. 11. (Molcer-ház)

Egyszeri vásárlásnál meggyőződhetik, hogy férfi és női szövetek, selyemkendők, garnitúrák, paplanok és az összes rőtős áruk, valamint a legújabb tavaszi áruk nagy választékban és mélyen lezárt áron nálam beszerezhetőek. Különösen nagy választék mosó-árakban már 15 dinártól kezdve.

PÉCS-SZABOLCSI
SZÉN és BRIKETT
 és pedig kétszer mosott kovácsszén, kockaszén ipari célra, ugymint
SALGÓTARJÁNI DARABOS SZÉN
 cséplési célra legolcsóbb napi árak mellett elvámoiva franko bármely állomásra, továbbá
I-a SZÁRAZ VILLÁZOTT FASZÉN
 pormentes, szivógásmotoros üzemre nagyon alkalmas, ajánlunk mindenkor pontos szállításra — legolcsóbb árak mellett
DANICA FAIPAR OSÍJEK
 Telefon 4—04. Desatičina ul. 27.

Aki vérszegény, sápadt
 vagy aktergyálla-
 lan gyenge, az
 egészségét csakis
 a legújabb gyógy-
 szerrel nyerheti vissza, melynek neve „Ferrodovim”. Külön
 gyógyszer és valódi áldás a mocsaras és vízenyös területek la-
 kóinak, ahol fiatal és öreg egyaránt szenved a maláriától és
 egyéb betegségektől. A FERRODOVIM emeli az étvágyat és bár-
 mely betegnek visszaadja erejét, frissességét és igazi egészsé-
 gessé teszi a vért. Már 2—3 üveggel biztos eredmény érhető
 el. Ennek az áldásos gyógyszernek az eladását a közegészség-
 ügyi minisztérium engedélyezte. Megrendeléseket elfogad és a
 gyógyszert utánvétellel és portómentesen küldi:
 Pharm. Dr. BOGDAN BOGDANOVIĆ gyógyszerész, Mostar (Hercegovina)
 Egy üveg ára kimerítő használati utasítással 40 dinár.

Milkó Izidor
ÚJ KÖNYVEI
 1) Firenzei eset és egyéb elbeszélések
 2) A miniszter barátja. Mosolygó történetek
 3) Szekuláné és társai. Egy kötet vívidmadz
 4) Asszonyok (Novellák és egyedek)
 5) Írók és könyvek (Elbeszélések)
 6) Baedeker írásaiból (Novellisztikus dolgozok)
 A „Világ” a következőket írja a könyvekről: Me-
 sélő kedvtől, mint Jókai, ironikus mint Mikszáth,
 kacagós mint Porzó, intelligens, mint Cholnoky,
 magyaros, mint Abonyi Lajos.
A hat kötet ára 320 din., egy kötet 60 dinár
 Minden kötet külön is kapható a Bácsmegeyi Napló
 kiadóhivatalában vagy a szerzőnél (Subotica, Zrinjski
 trg 28) a pénz előleges beküldése mellett.

Önálló
szücsmunkásokat keres
 jó képesítéssel és kvalifikációval
IVAN VINICKY ZAGREB, ILICA 35.

Üzleteladás
 öregség miatt eladó majdnem 100 éve fenálló
 legjobb névnek örvendő
vegyeskereskedésem
 kiterjedt üzlethelyiséggel, lakással és gazda-
 sági épületekkel. Az üzlet Baranya megye
 egyik élénkforgalmu nagyközségében van,
 amely a vasuti állomástól 6 kilométerre fekszik
 Csak tökeerős, komoly reflektánsokkal tár-
 gyalok. — Kérdezősködésekert „Baranya”
 jelige alatt a kiadóhivatal továbbít. 3857

WEITZENFELD és TÁRSA
 Alapitva: 1902. Subotica Telefon: 190 sz.
 Táviratcim: Kenderipar. Iroda: Városi bírpalota.
 Telep: Sentaí put.

„SLAVIA”
 Nemzetközi Szállítványozási R. T. Subotica, Cara Dušana ulica 1. (Városi bírpalota)
 TELEFON 375.
 Palicsra költözködőknek ajánlja patent butorkocsijait vagy speditör kocsijait
 a legolcsóbban.
 Külföldi költözködésekhez állandóan rendelkezésre állanak patent BUTORKOCSIK minden
 nagyságban.
 Az S. H. S. vasutak hivatalos szállítója 3852

AMERIKAI KÉVEKÖTÖMANILLA
 Zsák, ponyva, kötél, zsinog, lépokrócok,
 butorszövet és kárpitos cikkek
 A szegedi kenderfonógyár kizárólagos
 képviselője a Vojvodinában
 Szőnyegek minden kivitelben, kókusz futók
 és szőnyeg védők.

Végeladás-
 nál is olcsóbb
kiárusítás!
 Eddig még nem hallott olcsó áron szerezheti be nálam minden szükségleteit:
 Férfi-, női-, gyermekdivatcikkek, kötött-szövött, min-
 dennemű rövidáru, szabókellékek, férfi-, női- és gyer-
 mekfehérnemű, harisnyák, keztyűk, nyakkendők, him-
 zések, csipkék, szallagok és minden egyéb itt fel-
 nem sorolt divatcikk.
 Saját érdekében győződjék meg olcsó árainról és az áruk kiváló minőségéről.
 Ne tévesszék meg a kirakatokban látható selejtes
 áruk árai! — Kiárusítás minden elfogadható áron!
Deutsch Simon, Subotica
 a kiskápolna mellett.

Önkéntes árverésen
 május 10-én eladom
 8 HP cséplőgarnitu-
 rámat, egy 20HP erős-
 ségű motor és egyéb
 gépeket valamint al-
 katrészeket. Űzv. Mirica
 Bojana Kralja Alexand.
 48. Vel.-Kikinda. 3854

ÚJ
CSERÉPKÁLYHÁK
 tűzhelyek, jutányos ár-
 ban kaphatók. Átraká-
 sok és javítások szaksze-
 rűen, legolcsóbb árban
 elvállaltatnak. - Vidéken
 is e szakmába vágó min-
 denféle munkát elvállal:
TAKÁCS MIHÁLY
CSERÉPKÁLYHÁS
 Subotica, városi szenede mögött. 2722

Simon László és Társai
 gépműhely, vas- és rézöntöde
 Subotica, VI. kör, Tolstojeva ulica 27-29.
 KÉSZIT: mindentéle gazdasági gépeket u. m. mor-
 zsoló, szecskavágó, horprések, borszivattyúk, malom-
 berendezési vasrészeket. Minta szerint vagy rajzok
 után vas- és rézöntvényeket. Magánjáró alkatrészeket
 és minden e szakmába vágó javításokat a
 legjutányosabb áron.
 Nyomdagépek javító műhelye

Trencsén—Teplicz
 Csehszlovakia
 Leghatásosabb gyógyerő
reuma, csuz és ischliásnál
Ideális tavaszi kurák.
 Lakás és teljes ellátás 110 dinártól kezdve.
 Prospektusokkal és kimerítő információval szolgál
 az S. H. S. királyság részére
MESSINGER SÁNDOR SOMBOR
 Pop Dimitrije ulica 3.
 33%-os vasuti kedvezmény az összes csehszlovák
 vasutakon. 3857

Nemcsak érdekes megbízható
UJSÁGOT KAP
 hanem
 egy VADONATUJ AUTÓT vagy TRAKTORT
IS NYERHET
 ha május 1-től kezdve félévre előfizet a BÁCSMEGYEI NAPLÓ-ra
 előfizetési ár félévre 270 dinár
 Azok, akik nem előfizetők, hanem naponta olvassák a lapot, szintén részt
 vesznek a sorsolásban, ha április 1-től minden megjelent szám címlapját
 beküldik a kiadóhivatalba. 1264

FERD. PIATNIK & SÖHNE WIEN
PIATNIK NÁNDOR és FIAI BUDAPEST
KÁRTYAGYÁRAK
 kizárólagos képviselője egész Jugoszlávia területére
F. BEDŐ SUBOTICA
 Šence ul. 10. Telefon 436.
 Tekintettel a forgalomban levő hamisított bélyegzőjú kár-
 tyákra, csak a nálam vásárolt kártyákért vállalok felelősséget

Bérmálásra! **Olcsó árusítás!**
 14 kar. arany fülbevalók, nyakláncok, karcsatok
 ridikülők, női gyűrűk, olvasók, karórák, jegygyűrűk
 mélyen leszállított áron lesznek árusítva
Ádám ékszerésznél
 Subotica, Rudič ul. 6. Sugař ház. 1264

Ezideig még nem látott olcsóság **ENGLER ALBERT** harisnyaáruházában Štrossmajerova
 ulica 8. szám. 1264

KORZÓ MOZI * LIFKA MOZI

Csütörtöktől — vasárnapig
Szezonzáró BUCSELODÁS
 keretében színház kerül
 Zenekari kísérettel
A válóperes gyermek
 Elegáns filmattrakció 6 felvonásban főszereplő a legkisebb filmprimadonna
BABY PEGGY
 az American Film attrakciója

Csütörtöktől — vasárnapig
 Kairo, Alexandria, Luxor, Thebe és Memphis látható a legújabb
Tutenkhamen filmen!
Farao bosszuja
 Eredeti Egyiptomi felvételek alapján készült pazar rendezésű látványos filmjáték mely méretében hasonlít a
Rabszolga lírálynő
 c. filmhez
 Nagy zenekari kísérettel

HÁZASSÁG

Házasságokat előkészítő, urizvadász körökben diszkreéten közvetítő Faragó Irodája Budapest, Napszínház-utca 16. Célteljesítő levelezés, díjtalan felvilágosítás. 3803

Intelligentes Fräulein, perfekt in der deutschen, kroatischen Sprache, sucht Stelle bei einer vornehmer Familie zu grösseren Kindern als Erzieherin. Anträge an Post Erdut 51.

Subotican legjobb helyen lévő épületbe és deszkakereskedés
társat keres
 esetleg
bizományi raktárt
 vagy képviseletet.
 „Jela“
 trg. gradjevnaog i gorivnog drva
 Subotica (Mali Bajmok) Postf. 99.

Házvezetőnő, intelligens, megbízható, jól főző, ajánlkozik magános urhoz, kereskedő családhoz, esetleg fűrdőre bárkit elkísérne. Leveleket »Megbízható 31« jelige alatt a kiadóhivatal továbbít. 3918

Okl. orvos vagy nem okl. gyógyszerész keresnek 3-4 heti kiegészítésre május 18-iktól kezdve. Szíves ajánlatokat kér fizetési igények feltüntetésével. Gyógyszertár Coka (Banat). 3882

SZÖLLŐBIRTOKOSOK!
„PATENT PRIMA“
szőlőpermetező gépet
 könnyű és lassú a munkát, mellett nagy terjedeleme és magára hord. — kézzel könnyen szabható, gummi szalpa a pince, javításra nem szorul.
Szolid árak! Jó munkát!
M. KOLTER
 vez. és fémár. kereskedés
 Subotica, VI. Sv. Ciril Metod trg. 9. (Nagytemplom és uszina között)

FOGLALKOZÁS
 Ifj. fegyverművesegéd állást keres. Cim a kiadóban. 3851

Elsőrendű kaszni munkás bognárségéd keresnek. Úveges Antal kovács. Bačka-Topola. 3839

Idősebb öntő órásségéd jó fizetéssel felvétetik. — Markovits Ferenc ékszerész Sombor. 3560

BRAZILIÁBA
 ingyen utazásokra valamint saját költségen az összes tengerentuli földekre utazásokról legjobb felvilágosításokat ad
BIRO „AMERIKA“
 Novisad
 Kralja Petra ul. 11.

Borbély - segéd, csak 16 munkás, teljes ellátással felvétetik. Michels János, V. Kikinda. Városi szálloda épület. 3961

Gabonatisztviselő-könyvelő, feltétlenül megbízható, több évi gyakorlatlaltal és szakiránással, június 1-re állást keres. — Levelek Staribečoi, postaiók 22 küldendők. 3844

Órák, ékszerek
 feltűnően olcsón kaphatók
Nyilas és Csajkánál
 Subotica.
 Strossmajarova ul. 7. Huszika

Intelligens nő ki jól főz, a finomabb háztartási teendőket végzi, állandó alkalmazást nyer. Ajánlatokat »Othon« jeligére a kiadóba kérek. 3846

Külföldiokat azonnali betépre felvesszünk. Medunardni Novinski Zavod, Vojnovičeva ulica 7. 3928

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címszó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felbélyegzett jelígyes leveleket továbbítunk. Kérdéskódokhoz válaszbélyeg melléklendő.

Erdőőr, 24 éves, megfelelő szakiskolai képzétséggel állást keres. A méhészet, a vadállomány, valamint a manipulációban kellő gyakorlattal bír, beszélem a szerb nyelven kívül a német, román és magyar nyelveket. Ajánlatokat kérek »Cserlevék« jeligére a kiadóba. 3881

Naponta friss a la 3886
TESCHENI TEA VAJ
 leszállított áron nagyban és kicsinyben
 Körösi Géza cégnél Subotica

Hivatlanok, gyors- és gépiró, állandó alkalmazást nyer. Német vagy szerb nyelv megkivántatik. Literaria könyv- és hírlapterjesztővállalat, Heumann Mór, Subotica. 3802

KÖNYVES KÁLMÁN
 KIADÁSABAN MEGJELENT
KÉPREPRODUKCIÓK
 KÖLNI KERETEZÉSSEL
 KIZÁROLAG
CIGLER, KAIC és TÁRSÁNÁL
 SUBOTICA, BARÁTOR TEMPLOMA MELLETT

Úgyes detaillista segéd vagy kiszolgálónő, ki a szerb nyelvet beszéli jó fizetéssel állandó alkalmazásra kerestetik. Cim a kiadóban. 3877

Mérlegképes könyvelő önálló, magyar, német, olasz levelező napi 1-2 óra, esetleg fél napi munkát vállal. Cim a kiadóban. 3766

VÉTEL-ELADÁS

Sentán a híressoron egy iómeneteli vendéglő berendezéssel együtt eladó s azonnal átvehető. Értekezni lehet a tulajdonosnál, Sinkovics Mihálynál. 3907

Iómeneteli nékség (2 kemencével) házzal együtt Subotican eladó. Cim a kiadóban. 3847

MAV magánjáró 8 HP láncos Bácskai elevátorral, összes szijazattal, hozzávaló felszereléssel eladó. Dudás Félix, Pallé, női úrdő mellett. 3889

FATELEP SUBOTICA

Bognárfa
 Pintérfa
 Bükkhasáb tüzi D 38
 Gyertyánhasáb tüzi „ 47
 Bükkapró tüzi „ 45
 Gyertyánapró tüzi „ 50
 házhoz szállítva. Állandó nagy raktár, vagontételekben is, Ostrau kovácsüzem faszén, cséplőszén.
 Mérsékelt árak!
 Milo Erdar erdőigazgató
Braun Lázárnál
 Subotica

KISS ZALOGINTÉZÉSEI
 mindentelje értéktárvakra kölcsönt ad. Zalogból visszamaradt cirka 500 méter sötétszürke finom gyapjuszövet, szállításra: v. férfi női raglán és téllakabátnak való. Ékszeres, ruhák, kabátok, fehérneműk és minden más tárgyvak állandóan olcsón eladotnak. Subotica, I. kör, Bogovičeva (Kinizsi) ul. 12. 3697

Alkalmi vétel. Cséplőgarnitúra, kazán 10-es, Nicholson, a cséplő Magyar Allami, 10-es, eladó. Mezőtekinthető Nagy János fűszerkereskedőnél. Sentán. 3902

ÉPÍTKEZÉSEKHEZ

legolcsóbb és legjobb anyagot szállít
ÁRPÁDFY JENŐ
 Subotica, Fajó Dobanováci 5.
Hatschek ETERNIT pala
Keramittégglák és lapok
Fajence, Majolika lapok
 munkával együtt
Égetett agyagcsövek
PILISVÖRÖSVÁRI
 kőpor
 terrazzo
 kódara
 agyag, fehér és vörös piktorföld stb.
 Öntőhomok
 Gipsz minden célra
PARKETTÁK
 Cement
 Mész
 Dunai homok és sötter
Chamottégglá
 Chamottliszt
 Mindezek nagyban és kicsinyben

HÁZVEZETŐNŐ magános urhoz Osijekre kerestetik. Fejtétel, hogy az illető kitűnően főzőn, nagy háztartás vezetéséhez, baromifittenszítéshez értsen. Csak éves bizonyítványokkal rendelkezők íhetnek levelembe. Személyesen lehet jelentkezni: Lederer Emilnél Subotica, Harambašičeva ulica 7. — Katholikus legényegylet mellett) 3576

Fűszerüzlet és lakóház eladása. Jóforgalmu és jólberendezett subotican fűszerüzlet, a hozzátartozó modern lakással butor nélkül eladó. A lakóház is eladó. Bővebb értesítés nyerhető Dr. Bárdos Izó subotican ügyvéd irodájában, a hivatalos órák alatt. 3878

KÜLÖNFÉLE

Palicson 2-3 szoba, konyha és mellékhelyiségekkel álló éves lakás azonnalra kerestetik. Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbít. 3965

12-13 éves árvalányt férjhezmenésig örökbe fogadnék. Kelengvői biztosítók, Inartesületi vendéglős. Bačko-Petrovoselo 3962

Daruvary-Creme ételi használatra és az eredeti »Renée« Liliom - Creme napválti használatra a legideálisabb szépitőszerek. Kapható mindenütt, ahol nincsen, a készítőnél, Blum (Hés) gyógytár, Subotica, a főpostával szemben. 3592

Legolcsóbban vásárolhat

új és használt benzín, szivó- és nyersolaj-motorokat minden nagyságban. Különböző méretű gépeket, benzinszerek, hámozógépek, tararok stb.
Petrás László
 gépjárató műhelyben
 Veliki Bečkerek
 Čeleova (Német) ul. 48.
 Vállalatok mindenféle motor, gép és kazán-javításokat.
 Autogén hegesztési.
 Csereüzletek.
 Kedvező fizetési feltételek.
 3150

SZENZÁCIÓS OLCSÓ KÖNYVEK:

V I G

KÖNYVKERESKEDÉS SUBOTICA
 Most jelent meg új kiadásban, bőkebeli kiállításban
 „A világirodalom legnagyobb regénye“
Hugó Viktor:
A NYOMORULTAK
 a négy vaskos kötet (1600 oldal) ára most csak
70 dinár.

Hugó Viktor:
PÁRISI NOTRE-DAME

a 820 oldalra terjedő két hatalmas kötet **63 dinár**
 A »Párisi Notre-Dame« a romantikus regények egyik leg híresebb terméke. Aki meg nem ismerte a híres Esmeralda és a csut harangzó történetét — most olcsón megszerezheti a könyvet.

James Oliver Curwood:
A FARKASEMBER

A Jack Loudonnál is körülrajongottabb nagy amerikai író első regénye most jelent meg a »Génius« Olcsó akció» sorozatban 132 oldal ára **24 dinár**

Ifjatal utazó bármilyen szakmában állást keres. Cim: Schmolka hirdetőirodában Novisad, Futoski out 2. 3559

Egy teljesen új, komplett főfűszerberendezés azonnal eladó. Jefrem Strázmesterov, Staribečoi.

KÉKKŐ és RAFFIA
 a legolcsóbb napi áron
 Kereskedőknek előnyárak

Sugár Manónál
 Subotica

Állandó utazót keresek magánfeltek látogatására jutalékos alapon damasztrendelések felvételére. Ki a német és a szerb nyelvet bírja. Női reflektáns szatén pályázhat. Biztos érzésként. Tabó József műszövő Bezdán. 3841

Egy fiatal fűszereségéd 15-ki belépőre kerestetik. Cim a kiadóban. 3885